

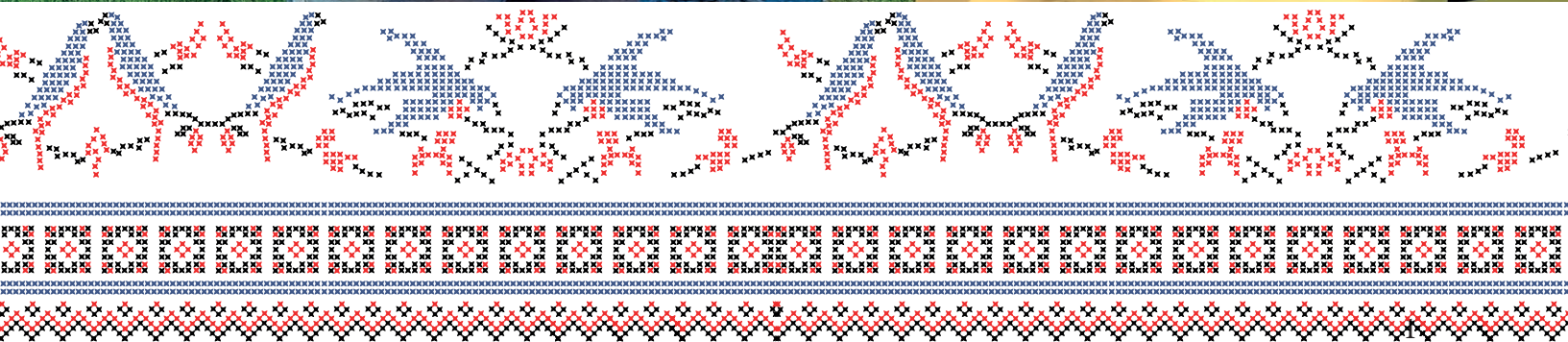

Powiat Tomaszowski

S e r c e R o z t o c z a

www.powiat-tomaszowski.com.pl

Audycja Wieści z Ziemi Tomaszowskiej. Serce Roztocze

Ciekawostki o pszczołach

1. Przeciętny zasięg lotu pszczoł wynosi 3 km, a maksymalnie może wynieść 10 km i więcej
2. Pszczoły muszą odwiedzić około 4 milionów kwiatów, aby zebrać nektar na 1 kg miodu
3. Podczas jednego „kursu” po nektar pszczoła odwiedza 50-100 kwiatów
4. Pszczoła to jedyny owad, którego wytworzoną dla siebie żywność jada człowiek

Od sierpnia 2020 roku w każdy piątek o godzinie 16.45 na antenie Radia Lublin mieszkańcy Powiatu Tomaszowskiego mają okazję wysłuchać audycji z cyklu „Wieści z Ziemi Tomaszowskiej. Serce Roztocza”.

Dotychczas wyemitowano 100 audycji o różnej tematyce, podkreślających walory kulturalne, gospodarcze, infrastrukturalne czy turystyczne poszczególnych gmin powiatu. Poruszano tematy sportowe, rolnicze, zdrowotne, a także historyczne. Każda audycja to w świetnie przedstawiony sposób interesujący temat. Od września 2021 roku rozpoczynamy kolejny, trzeci cykl programu.

Od października 2020 roku na antenie Katolickiego Radia Zamość raz w miesiącu w eterze pojawia się audycja dedykowana Powiatowi Tomaszowskiemu.

Zapraszamy w eter!

Audycje KRZ

Radio Lublin

Po zeskanowaniu kodów QR do odsłuchania archiwalne audycje

www.powiat-tomaszowski.com.pl

02/2021

Pismo Powiatu Tomaszowskiego
Kwartalnik

nakład 3000 egz.

ISSN 2720-0175

Redaguje Zespół Wydziału Promocji i Rozwoju

Redaktor Naczelny: Magdalena Tereszczuk

Zespół Redakcyjny: Ewelina Michniak,
Agnieszka Matwiejszyn

Fotografia na okładce: Andrzej Lisecki
z Dynisk przy pracy w pasiece/fot. fb/Pasieka
Dary Pszczół

WYDAWCA

Wydział Promocji i Rozwoju
Starostwo Powiatowe w Tomaszowie
Lubelskim

ul. Lwowska 68

22-600 Tomaszów Lubelski

tel. 84 664 12 53

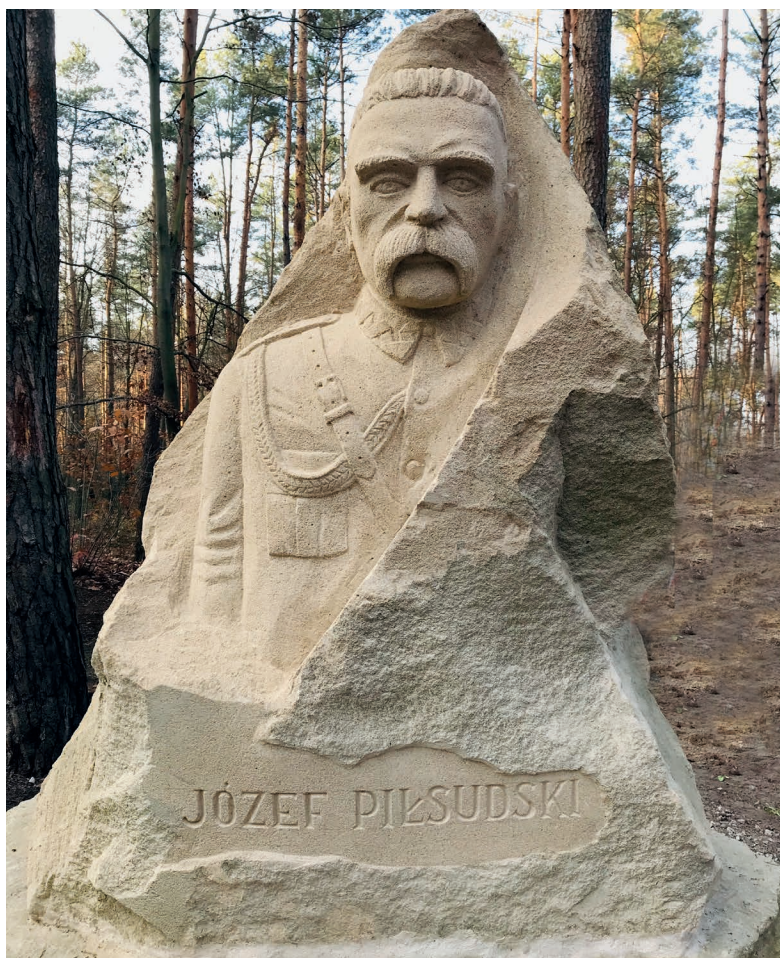
e-mail: redakcja@etomaszow.org.pl

W TYM NUMERZE:

- 02 Media**
Audycja Wieści z Ziemi Tomaszowskiej. Serce Rostocze
- 04 Historia**
Śladami Józefa Piłsudskiego w powiecie tomaszowskim
- 06 Inwestycje drogowe**
Inwestycje drogowe to jeden z najważniejszych priorytetów Powiatu Tomaszowskiego.
- 08 Polityka**
Minister edukacji w Tomaszowie Lubelskim
Marszałek Elżbieta Witek z wizytą w Tomaszowie
- 10 Srebrny Gryf**
XV Gala Wyróżnienia "Srebrny Gryf" Powiatu Tomaszowskiego
- 14 Pszczelarstwo**
Matka jest sercem ula
Nienormowany czas prac
- 18 Wydarzenia**
Rajd Rowerowy Pamięci Marszałka
Wręczenie okolicznościowych medali z okazji 400-lecia Lokacji Miasta Tomaszowa Lubelskiego
Punkt obsługi klienta wrócił do Tomaszowa
20 lat u diabetyków
- 25 Realizowane projekty**
Projekty realizowane przez Powiat Tomaszowski z partnerami ukraińskimi i białoruskimi
- 28 Wywiady**
Wdrażamy innowacje
- 30 NGO**
Ekologia dla najmłodszych
- 32 Sport**
Powiat tomaszowski i gmina Jarczów zwycięzcami igrzysk LZS
Awans drużyny siatkarek
- 34 Kulinaria**
Cebularze z makiem
Kulasza, prażucha
- 36 Turystyka**
Atrakcje na wakacje
- 37 Kultura**
Jubileusz Rostocza
- 38 Społeczeństwo**
Pętla indukcyjna w sekretariacie starostwa
- 40 Samorząd**
Absolutorium dla Zarządu

Śladami Józefa Piłsudskiego w powiecie tomaszowskim

Pamięć o Józefie Piłsudskim w powiecie tomaszowskim jest ciągle żywa dzięki poświęconym Marszałkowi licznym miejscom pamięci, związanym głównie z jego dwukrotnym pobylem na Ziemi Tomaszowskiej, tj. w 1901 r. i w 1921 r.

Rzeźba Marszałka usytuowana przy arboretum obok Nadleśnictwa Tomaszów

W 1901 r. Józef Piłsudski uciekał przed represjami carskimi do Galicji. 17 czerwca wraz z żoną nocowali w Tomaszowie Lubelskim, w domu leśniczego ordynackiego Dąbrowskiego. Następnego dnia zostali przewiezieni do Zawadek koło Łosińca, gdzie przy pomocy leśniczego Brandta pod Rebizantami przekroczyli granicę. W głębi roztoczańskich lasów, koło Zawadek usytuowany jest wysoki krzyż i głaz narzutowy ze skromną tabliczką, przypominającą te wydarzenia. W 1936 r. w tym miejscu została ustawiona pamiątkowa tablica, na której wyryto napis „Tu w roku 1901 Józef Piłsudski przekroczył byłą granicę rosyjsko-austriacką stwierdzając, że niczym jest wraży kordon wobec potęgi ducha polskiego”. Jej oryginał znajduje się obecnie w In-

stytucie Józefa Piłsudskiego w Londynie. Nad Tanwią w miejscu przejścia przez Piłsudskiego granicy zaborczej, na oryginalnym postumencie znajduje się wierna kopia tablicy pamiątkowej z 1936 r. Pomnik wraz z tablicą stoją na terenie prywatnym.

W 1921 r. Marszałek odbierał defiladę wojska na Siwej Dolinie i spotykał się z mieszkańcami. Na pamiątkę tego wykonano postument, na ścianie frontowej wykuto napis „Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski w miejscu tym odebrał defiladę 6 Brygady Kawalerii Wojska Polskiego w dniu 20 marca 1921 r.”. Postument przetrwał prawdopodobnie do 1940 r., gdy okupant niemiecki zniszczył przynajmniej częściowo pamiątkę po Piłsudskim. 20 kwietnia 1988 r. z inicjatywy Cechu Rzemiosł Różnych w związku ze zbliżającą się 70 rocznicą odzyskania niepodległości postanowiono go zrekonstruować. W dniu 11 listopada 1988 r. nastąpiło uroczyste odsłonięcie postumentu. Obok ustawiono obelisk z płytą, na której widnieje wizerunek godła z 1918 roku i napis „W 70 rocznicę Polski niepodległej odbudowano z inicjatywy rzemiosła tomaszowskiego. 11 listopada 1988 r.”

W latach 30-tych XX w. mieszkańcy Jarczowa usypali Piłsudskiemu 15 metrowy kopiec, który obłożono darnią, na szczyt prowadziły kręte schody, na górze umieszczono kamień, na którym wyryto napis „Rada Gminy ku czci zmarłemu Piłsudskiemu”, natomiast mieszkańcy niedalekiego Nedeżowa na centralnym placu we wsi ustawili jego popiersie. Obie inicjatywy powstały dzięki dawnym żołnierzom Marszałka, którzy po odzyskaniu niepodległości osie-

Kopiec Marszałka w Jarczowie

Popiersie Piłsudskiego w Nedeżowie

dlili się w tych miejscowościach.

O dobre imię Piłsudskiego dbają również szkoły, które noszą jego imię. Szkoła Podstawowa nr 2 w Tomaszowie Lubelskim jest najstarszą w mieście, jej początki sięgają 1915 r. W 1998 r. nauczyciele, rodzice, społecz-

Popiersie Marszałka Józefa Piłsudskiego przed Szkołą Podstawową nr 2 w Tomaszowie Lubelskim

ność uczniowska postanowiła przyjąć za patrona Józefa Piłsudskiego. Przy podjęciu tej decyzji kierowano się tym, że w 1921 r. Marszałek Piłsudski spotkał się tutaj z dziećmi i młodzieżą gimnazjalną, żywo interesując się życiem szkoły. W 2017 r. ustawiono przed szkołą popiersie Marszałka wykonane z brązu.

Imię Marszałka noszą również Szkoła Podstawowa w Jarczowie (argument: w 1936 r. miejscowa ludność usypała kopiec upamiętniający postać Marszałka) i Szkoła Podstawowa w Podhorcach (argument: wielkie poświęcenie dla ojczyzny Marszałka Piłsudskiego, a także lokalna tradycja związana z popiersiem, które stoi przed szkołą).

Zawadki, miejsce byłej leśniczówki, fot. polskaniezwykla.pl

opracowała: *Agnieszka Matwiejszyn*
fotografie: *Magdalena Tereszczuk*

5. W wielu krajach utrzymuje się pasieki wyłącznie w celu zapewnienia odpowiedniego zapylenia upraw. Miód jest bardzo cennym, ale dodatkowym „owocem” pracy pszczół

6. Miód to: 80% naturalnych cukrów, 18% wody, 2% składników mineralnych, witamin, protein i pyłku.
7. Pszczoła robotnica może wyprodukować w swoim życiu miód w ilości 1/12 łyżeczek od herbaty

Inwestycje drogowe to jeden z najważniejszych priorytetów Powiatu Tomaszowskiego.

Miliony na drogi, czek z rąk wojewody Lecha Sprawki odbiera starosta Henryk Karwan

W roku 2020 Powiat Tomaszowski rozpoczął realizację wielu inwestycji drogowych. Do tych najważniejszych można zaliczyć:

Remont, modernizacja odcinka drogi powiatowej nr 3525L Józefówka-Pawłówka-Podhorce w miejscowości Pawłówka od km 1+217 do km 2+216

o długości 0,999 km na kwotę 624 471, 92 zł złotych z terminem wykonania zadania 31 maja 2021 roku (zadanie rozpoczęto w 2020 roku), na inwestycję pozyskano środki z Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 374 tys. 683 złotych. Dodatkowo uzyskano pomoc finansową na ten cel od samorządu gminnego w wysokości 124 tys. 894 zł.

Rozbudowa łącznika dróg powiatowych Nr 3544L i Nr 2407R relacji Chyże-Podlesina – Etap I

o długości 0,320 km na kwotę 259 tys. 474,99 zł z określonym terminem wykonania całości zadania do dnia 31 maja 2021 roku (zadanie rozpoczęto w 2020 roku). Dodatkowo zawarto umowę o pomocy finansowej na ten cel z gminą Bełżec na kwotę 64 tys. 868,74 zł. Zadanie sfinansowano z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 194 tys. 606,26 zł.

 **RZĄDOWY FUNDUSZ
INWESTYCJI LOKALNYCH**

W roku 2021 Powiat Tomaszowski zrealizował (lub rozpoczął realizację) inwestycji drogowych

W roku 2020 pozyskano środki finansowe w wysokości 7 000 000 zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych na zadanie inwestycyjne **dotyczące rozbudowy, przebudowy mostu na rzece Szyszła wraz z odcinkiem drogi powiatowej Nr 3531L** od miejscowości Jurów przez Chodywańce do skrzyżowania z DP Nr 3514L o długości 7, 531 km o szacunkowej wartości zadania 10 mln. 107 tys. 192,50 zł z planowanym terminem zakończenia prac drogowych do listopada 2022 roku. W ramach dofinansowania trwa przebudowa obiektu mostowego na rzece Szyszła wraz z rozbudową, przebudową odcinka drogi powiatowej Nr 3531L od miejscowości Jurów do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 3514L w miejscowości Machnów Stary o długości 0,300 km na kwotę 884 tys. 150,81 złotych z terminem wykonania zadania do 123 dni od daty podpisania umowy (10 września br.).

Most w Jurowie

Rozbudowa odcinka drogi powiatowej Nr 3504L oraz drogi powiatowej Nr 3526L od miejscowości Tarnawatka-Tartak do miejscowości Podhorce

o łącznej długości 10,835 km na kwotę 11 mln. 293 tys. 195,61 złotych z terminem wykonania zadania do 185 dni od daty podpisania umowy (12 grudnia br.), na tę inwestycję pozyskano środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 7 905 236, 93 złotych. Dodatkowo zawarto umowę o pomocy finansowej na ten cel z samorządami gminnymi w wysokości 1 693 979, 33 zł.

Przebudowa skrzyżowania dróg powiatowych Nr 3566L i 3560L z drogami miejskimi Nr 111792L i 111854L w Tomaszowie Lubelskim wraz z włączeniem do drogi powiatowej Nr 3546L

o łącznej długości 0,657 km na kwotę 3 198 000 złotych z terminem wykonania zadania do 185 dni od daty podpisania umowy (17 grudnia br.), na tę inwestycję pozyskano środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 1 932 845, 60 złotych. Dodatkowo zawarto umowę o pomocy finansowej na ten cel z samorządami gminnymi.

Zakończono remont, modernizacja odcinka drogi powiatowej Nr 3540L Bełzec - Szalenik - Lubycza Królewska w miejscowości Szalenik i Zatyle do skrzyżowania z drogą powiatową Nr 3514L w Lubyczy Królewskiej

o długości 2,928 km z terminem wykonania zadania do 60 dni od daty podpisania umowy (20 sierpnia br.), za kwotę 1 587 826,63 zł brutto.

W roku 2021 pozyskano środki finansowe w wysokości 1 000 000 złotych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych

na zadanie inwestycyjne dotyczące rozbudowy odcinka drogi powiatowej Nr 3528L od miejscowości **Podhorce do miejscowości Nowa Wieś** o długości 1,480 km o szacunkowej wartości zadania 2 126 953, 25 zł z planowanym terminem zakończenia prac drogowych do listopada 2022 roku.

mat. Zarząd Dróg Powiatowych w Tomaszowie Lubelskim

8. Żeby wyprodukować 0,3 kg miodu, pszczoły muszą przelecieć 88 500 km i usiąść na 2 mln kwiatów
9. Przeciętna szybkość pszczoły to tylko 24 kilometry na godzinę
10. Pszczoły nie rozpoznają koloru czerwonego
11. Litry miodu waży od 1,38 do 1,45 kg
12. Na 1 dcm obustronnie zasklepionego plastra mieści się 0,3 kg miodu

Minister edukacji w Tomaszowie Lubelskim

W piątek, 23 kwietnia 2021 roku Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek odwiedził Tomaszów Lubelski.

Minister rozpoczął wizytę w Starostwie Powiatowym, gdzie miał okazję obejrzeć tablicę pamiątkową Ojców Niepodległości, znajdującą się przy budynku urzędu. Następnie wraz z Tomaszem Zielińskim Posłem na Sejm RP, Henrykiem Karwanem Starostą Tomaszowskim, Jarosławem Korzeniem Wicestarostą oraz Moniką Żur Dyrektorem Zamojskiej Delegatury Kuratorium Oświaty w Lublinie, udał się do I Liceum Ogólnokształcącego im. Bartosza Głowackiego, gdzie spotkał się z dyrekcją szkoły i Samorządem Uczniowskim.

Poinformował wówczas o zasadach przeprowadzenia w 2021 roku egzaminów maturalnych oraz rozmawiał z uczniami na temat nauki zdalnej.

Pod tablicą pamiątkową przypominającą o istnieniu szpitala w gmachu budynku w okresie wojennym minister złożył wieniec.

Ostatnią częścią spotkania był udział w Maratonie Biblijnym, który trwał od godzin porannych w Sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Tomaszowie Lubelskim. Minister Przemysław Czarnek przeczytał fragment Biblii. W podziękowaniu za przybycie oraz czynne uczestnictwo w czytaniu Pisma Świętego, Tomasz Zieliński Posł na Sejm RP wraz z ks. Prałatem Czesławem Grzybem, wręczyli szefowi Ministerstwa Edukacji i Nauki, polski przekład Targumu Neofiti 1 do Księgi Rodzaju autorstwa ks. prof. Stanisława Wróbla z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Henryk Karwan Starosta Tomaszowski natomiast, w imieniu władz powiatu, obdarował ministra koszem z regionalnymi produktami.

(r)

Minister Przemysław Czarnek przed tablicą upamiętniającą Ojców Niepodległości

Minister Przemysław Czarnek z wizytą w I Liceum Ogólnokształcącym im. Bartosza Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim

Marszałek Elżbieta Witek z wizytą w Tomaszowie

19 czerwca 2021 roku Marszałek Sejmu RP Elżbieta Witek złożyła wizytę w Tomaszowie Lubelskim.

Wizyta Marszałek Elżbiety Witek w Tomaszowie Lubelskim

Wizyta rozpoczęła się od modlitwy w kościele p.w. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Tomaszowie Lubelskim oraz złożenia wieńców przy kolumnie wołyńskiej znajdującej się na terenie Sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Tomaszowie Lubelskim.

Następnie Marszałek Sejmu RP Elżbieta Witek wzięła udział w spotkaniu z mieszkańcami Tomaszowa Lubelskiego zorganizowanym na placu przy Starostwie. Gospodarzami spotkania byli: Poseł na Sejm RP Tomasz Zieliński, Starosta Tomaszowski Henryk Karwan oraz Wicestarosta Jarosław Korzeń. Spotkanie dotyczyło prezentacji programu „Polski Łąd”, który jest kompleksową strategią przezwyciężenia skutków pandemii.

Na spotkaniu obecni byli również: Beata Strzałka Poseł na Sejm RP, Michał Mulawa Wicemarszałek Województwa Lubelskiego, Lech Sprawka Wojewoda Lubelski, Stanisław Grzeško Starosta Zamojski, Krzysztof Gałaszewicz i Robert Bondyra Radni Sejmiku Województwa, Andrzej Wnuk Prezydent Zamościa, Katarzyna Guć urzędujący Członek Zarządu, wójtowie, burmistrzowie powiatu tomaszowskiego a także radni miejscy i powiatowi oraz reprezentanci Związku Piłsudczyków RP oddział w Tomaszowie Lubelskim.

Prezentację dań kuchni regionalnej przygotowały Koła Gospodyń Wiejskich powiatu tomaszowskiego: KGW Nowosiółki, KGW Huta Tarnawacka, KGW Majdanek, KGW Łykoszyn, KGW Telatyn II, KGW Pszczółki Roztoczańskie z Pasiek, KGW Nabróż, KGW Bełzec I.

Ostatnim punktem programu wizyty Marszałek Sejmu RP Elżbiety Witek w powiecie tomaszowskim było uczestnictwo w „Majdankowych Dożynkach Truskawkowych” organizowanych przez Koło Gospodyń Wiejskich Majdanek.

(s)

Marszałek Elżbieta Witek na Dożynkach Truskawkowych na Majdanku

Więcej zdjęć po zeskanowaniu kodu QR

13. Pszczoły budują okrągłe cylindry. Dopiero po ogrzaniu do 40°C wosk zaczyna być płynny i przybiera najbardziej energetycznie oszczędną formę sześciokąta.

14. Dla wyprodukowania 1 kg miodu pszczoła musi zebrać ok. 3 kg nektaru (60 000 napętnień wola) i przy średniej długości lotu 800 musi pokonać trasę 40 000 km (jedno okrążenie kuli ziemskiej).

XV Gala Wyróżnienia „Srebrny Gryf” Powiatu Tomaszowskiego

Jubileuszowa XV Gala Wyróżnienia „Srebrny Gryf” Powiatu Tomaszowskiego odbyła się 30 lipca 2021 r. w Restauracji IGNIS Park Żywiołów Archipeląg Roztocze w Budach.

Diamantowe Gryfy 2021 wszyscy Laureaci

Celem Wyróżnienia jest wskazanie i popularyzacja osób, instytucji i firm, które swoją postawą i działalnością przyczyniają się do rozwoju gospodarczego powiatu tomaszowskiego, tworzą dobry klimat dla rozwoju przedsiębiorczości i tym samym promują nasz powiat w województwie a także poza jego granicami.

W 2020 roku Gala nie odbyła się z wiadomych dla wszystkich przyczyn dlatego ten rok był wyjątkowy. Jubileuszowa XV Gala była pretekstem do podsumowań, dlatego też Kapituła Wyróżnienia postanowiła wyłonić diamentowe wyróżnienia a laureatów wybrać spośród tych, którzy już otrzymali wyróżnienie.

Decyzją Kapituły „Srebrny Gryf” Powiatu Tomaszowskiego z dnia 2 lipca 2021 roku, wybranych zostało trzech Diamentowych Laureatów.

Grupa Antex, która Wyróżnienie otrzymała za ciągły rozwój firmy a w szczególności za innowacyjne rozwiązania przyjazne środowisku w prowadzonej działalności.

„GRUPA OSCAR” Sp. z o.o., Wyróżnienie otrzymała za ciągły rozwój prowadzonej działalności, a w szczególności za mecenat i finansowanie wielu dziedzin sportu i indywidualnych sportowców, a także aktywne działanie na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego w powiecie tomaszowskim w ramach Fundacji OSCAR.

„Roztocze” Zakład Usługowo-Produkcyjny Sp. z o.o., Wyróżnienie otrzymała za ciągły rozwój firmy, a w szczególności za zainicjowanie działalności charytatywnej w ramach Fundacji „Parasol Roztocza”.

Podczas Gali prelekcję pt. „Środki europejskie dla przedsiębiorców w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” przeprowadziła Pani Natalia Świacka – Zastępca Dyrektora Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie a Pani Wioletta Grabek – Specjalista ds. rozwoju zawodowego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Lubelskim przestawiła ofertę Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

W Jubileuszowej Gali udział wzięli zaproszeni goście:

Tomasz Zieliński – Poseł na Sejm RP, Sebastian Paul – zastępca Dyrektora Delegatury Urzędu Wojewódzkiego w Zamościu, Krzysztof Gałaszkiwicz i Robert Bondyra – Radni do Sejmiku Województwa Lubelskiego, Zenon Swatek - Starosta Lubaczowski, **Stanisław Grzeško** - Starosta Zamojski i Jacek Kierepka - Wicestarosta Przeworski oraz udziały władze samorządowe Powiatu Tomaszowskiego: **Adam Piasecki** - Przewodniczący Rady Powiatu, **Henryk Karwan** – Starosta Tomaszowski, **Jarosław Korzeń** - Wicestarosta, **Katarzyna Gucz** - Urzędujący Członek Zarządu, **Dariusz Czop** - Sekretarz Powiatu, **Grażyna Murjas** - Skarbnik, radni powiatu, burmistrzowie i wójtowie miast i gmin, przedsiębiorcy, przedstawiciele stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, fundacji i jednostek organizacyjnych Powiatu Tomaszowskiego.

Współorganizatorem Gali był Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Lubelskim.

Ostatnim punktem Gali była prezentacja oferty Archipelagu Roztocze – Park Miniatur, po którym oprowadzał Andrzej Kudlicki.

(s)

Więcej zdjęć po zeskanowaniu kodu QR

Grupa ANTEX

Początki działalności sięgają lat 80-tych ubiegłego stulecia. Pierwotną działalnością była produkcja pustaków żużlowych i budowa domów jednorodzinnych. W roku 1990 założono hurtownię materiałów budowlanych, którą niebawem rozwiązano, a w jej miejsce utworzono firmę Antex. Inicjatorem założenia rodzinnej firmy w Lubyczy Królewskiej był Józef Hudaszek, kontynuację dzieła przejął syn Antoni Hudaszek (od którego imienia powstała nazwa firmy) wraz z małżonką Janiną. Od tego momentu firma Antex z powodzeniem działa nieprzerwanie na rynku lokalnym i krajowym. Począwszy od 2004 roku firma przeżywa bujny rozwój. W 2005 r. Antex swoją uwagę koncentruje na branży usługowej w zakresie transportu i spedycji materiałów sypkich, które szybko stają się główną działalnością. W kolejnych latach działalność firmy zostaje poszerzona o wynajem sprzętu budowlanego oraz sprzedaż kruszyw. Analizując ówczesne trendy rynkowe dostrzeżone zostały możliwości szybkiego i stabilnego rozwoju w branży wykonawstwa drogowego i hydrotechnicznego. Obecnie główną działalnością firmy jest sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego. W 2013 r. działalność rozpoczęła firma ANTEX II Sp. z o.o., stworzona przez synów państwa Hudaszków, zajmująca się przede wszystkim robotami związanymi z budową dróg i autostrad. Firma może poszczycić się współpracą w wieloma znanymi i renomowanymi firmami krajowymi jak i zagranicznymi. Występując w roli podwykonawcy lub kontrahenta niejednokrotnie udowodniła, że do każdego zadania podchodzi z pełnym zaangażowaniem. Motto firmy „Pracujemy dla najlepszych.”

Firma specjalizuje się w: sprzedaży hurtowej materiałów budowlanych, transporcie i spedycji materiałów sypkich, realizacji drogowych i melioracyjnych, rekultywacji terenów wysypiskowych, usługach w zakresie stabilizacji gruntu, innowacyjnej mieszance drogowej.

W 2012 r. firma Antex została laureatem „Srebrny Gryf” Powiatu Tomaszowskiego, natomiast ANTEX II Sp. z o.o. w 2020 r. - laureatem Lider Innowacyjności w kategorii Biogospodarka za innowacyjną mieszankę drogową.

Stosowana technologia umożliwia wykorzystanie w procesie produkcji frezowanego materiału warstw bitumicznych, dzięki czemu możliwe jest ponowne wykorzystanie zniszczonej nawierzchni, w ten sposób minimalizuje się wykorzystanie nowych surowców, a ponowne zagospodarowanie odpadów. Metoda budowy drogi z wykorzystaniem innowacyjnej mieszanki jest alternatywną dla tradycyjnego podejścia: rozbiórki istniejących, zdegradowanych warstw konstrukcji nawierzchni i ułożenie nowej, wyprodukowanej z dostępnych materiałów budowlanych – w tym przypadku materiały te muszą w 100% nowe, zaś destrukcja musi być utylizowany w inny sposób.

Od lewej Tomasz Zieliński, Antoni i Janina Hudaszkwie, Paulina i Michał Hudaszkwie, Adam Piasecki, Henryk Karwan

15. Pszczoła podczas lotu zużywa 2 mg cukru/1 km.
16. Rodzina pszczoła składa się w 2/3 z pszczoł ulowych (młodych) i w 1/3 z pszczoł lotnych.
17. Żeby napętnić wole miodowe (50-60mm³) pszczoła odwiedza 15-100 kwiatków.
18. Rój silny to 3 kilogramy pszczoł i więcej, średni to około 2 kg, słaby do 1 kg. W 1 kg mieści się 8 500 pszczoł wypętnionych miodem.
19. Pszczoła posiada „zegar czasowy”, który mówi jej o jakiej porze dana roślina „mioduje”.

Od lewej Tomasz Zieliński, Lesław Kapka, Adam Piasecki, Henryk Karwan

„GRUPA OSCAR” sp. z o. o.

Historia firmy sięga roku 1998, kiedy to Lesław Kapka, jako osoba fizyczna rozpoczął działalność gospodarczą pod nazwą: „Leszek i Agata” Lesław Kapka zlokalizowaną w Lubyczy Królewskiej. Działalność początkowo obejmowała handel, następnie usługi magazynowania w składach celnych wraz z kompleksową obsługą celna i była prowadzona w obiektach dzierżawionych. Na przetomie roku 2016/2017 zmieniono nazwę firmy na „GRUPA OSCAR” Sp. z o.o.

W ciągu przeszło 20 lat funkcjonowania, przedsiębiorstwa wchodzące w skład grupy wyspecjalizowały się w działalności na rynkach wschodnich, w szczególności Ukrainy, Rosji, Mołdawii i Białorusi. Jako grupa zapewnia kompleksową ofertę w zakresie usług obrotu towarami, a zwłaszcza: spedycji, transportu, obsługi celnej, magazynowania artykułów spożywczych i przemysłowych. Jako wiarygodny partner współpracuje z kilkudziesięcioma podmiotami zarówno z Unii Europejskiej jak i Europy Środkowo-Wschodniej.

Wysoką jakość świadczonych usług zapewniają inwestycje we wszystkich obszarach prowadzonej działalności. Aby efektywnie zarządzać procesami logistycznymi firma korzysta z najlepszych systemów informatycznych i telematycznych, najnowocześniejszymi samochodami. Największą wartością firmy są ludzie. Najwyższe kompetencje spedytorów są gwarancją profesjonalizmu i rzetelności świadczonych usług.

Firma może poszczycić się licznymi wyróżnieniami i certyfikatami, m.in.: ISO 22000:2005, IFS Logistics, AEO – Upoważniony Przedsiębiorca, Certyfikat Ekologicznego Producenta. W 2011 r. firma została laureatem „Srebrny Gryf” Powiatu Tomaszowskiego.

„GRUPA OSCAR” Sp. z o.o. jest założycielem Fundacji Społeczno-Gospodarczej – OSCAR. Podstawowym założeniem Fundacji OSCAR jest podjęcie działań na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego w powiecie tomaszowskim. Obecnie firma współpracuje ze szkołami, fundując stypendia i organizując szkolenia przygotowujące młodzież na terenie firmy do startu w życie zawodowe.

Firma jest również sponsorem wielu dziedzin sportu np. rolki, narciarstwo, a także indywidualnych sportowców.

„ROZTOCZE” Zakład Usługowo Produkcyjny Sp. z o. o.

Główną działalnością firmy Roztocze jest produkcja zamków, zawiasów, zacisków energetycznych typu wklema oraz innych specjalizowanych elementów dla branży energetycznej, telekomunikacyjnej, klimatyzacyjnej, kolejnictwa, przemysłu motoryzacyjnego oraz przemysłu maszynowego. W swojej ofercie posiada również uszczelki profilowe i płaskie, jak również stopki, gałki i uchwyty wykonane z termoplastów i duroplastów.

W Polsce jest największą firmą z największym doświadczeniem, a w Europie jednym z liczących się producentów zamknięć przemysłowych. W dziedzinie produkcji firma charakteryzuje się wysokim poziomem technologicznym, fachową kadrami i dobrym know-how. Firma udziela również wsparcia na poziomie technologicznym swoim partnerom biznesowym pozwalającego im na zdobycie przewagi rynkowej i budowanie marek swoich produktów opartych na przewadze technologicznej i jakościowej nie tylko Polski, jak również globalnie.

Firma w codziennej pracy dąży do zapewnienia wysokiej jakości produktów w korzystnych cenach oraz do ich innowacyjności, a także dba o najwyższy poziom obsługi zapewniający satysfakcję kontrahentom. Najwyższa jakość usług realizowana jest poprzez monitorowanie i audytowanie systemów jakości oraz wiedzy i umiejętności personelu.

Posiadane certyfikaty:

- CERTYFIKAT SPAWANIE POJAZDÓW SZYNOWYCH I ICH CZĘŚCI SKŁADOWYCH wg. EN 15085-2:2007, CERTYFIKAT Spelniający wymagania jakości spawania wg. PN-EN ISO 3834-2:2007, CERTYFIKAT System Zarządzania Jakością ISO 9001:2015.

Firma jest laureatem wielu konkursów i wyróżnień, m.in.: 2006 r. - „Srebrny Gryf” Powiatu Tomaszowskiego, 2014 r. - „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej”, 2014 r. - „Lubelski Orzeł Biznesu”, 2014 r. - „Renoma Roku”, 2015 r. - „Srebrny Gryf” Powiatu Tomaszowskiego, 2017 r. - nagroda kapituły rankingu „Indeks Patriotyzmu Polskiego Biznesu”, 2017 r. - ambasador „Lubelskiego Klubu Biznesu 2017”, 2019 r. - laureat „Bene Meritus Terrea Lublinensi” w kategorii biznes.

Firma aktywnie wspiera działalność Fundacji „Parasol Roztocza”, która: pomaga chorym dzieciom, osobom niepełnosprawnym, ma na celu podnoszenie wykształcenia dzieci i młodzieży,

- wspomaga rozwój i popularyzację sportu i kultury, wspiera rodziny i emerytów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, dąży do rozwoju techniki, innowacyjności i rozpowszechniania nowych rozwiązań technologicznych.

Od lewej Tomasz Zieliński, Paweł Kusiak, Andrzej Dudek, Adam Piasecki, Henryk Karwan

20. Jeden łądunek pyłku to efekt odwiedzin ok. 100 kwiatów.

20 łądunków wypełnia jedną komórkę plastra.

21. Robotnica waży 0,1 g, wracająca z nektarem jest cięższa o połowę, a z pyłkiem o 1/3 więcej.

22. Na jednej ramce może mieścić się aż 6 500 komórek.

23. Pszczoła lotna wylatuje 7-15 razy dziennie. Przerwy między lotami wynoszą około 5 minut. Czas trwania lotu to około 25-45 minut.

24. Czerw pszczeleli jest źródłem białka zwierzęcego, witaminy A i D.

Matka jest sercem ula

„Dary pszczół” to rodzinna marka państwa Liseckich z Dynisk koło Ulhówka. To firma, która poszczycić się może wieloletnią tradycją pszczelarską. Andrzej Lisecki kontynuuje pasję swego ojca, a synowie pana Andrzeja pasję ojca i dziadka.

Logo Rodzinnej Pasieki Liseckich Dary Pszczół

- Od kiedy sięgam pamięcią pszczoły były ważnym elementem naszego życia – wspomina Andrzej Lisecki, wielki miłośnik pszczół. – Pamiętam jak ojciec Kazimierz miał kilkadziesiąt uli, które „odziedziczył” od swojego ojca, a więc mojego dziadka. Pasieka istnieje od 1949 roku – mówi pszczelarz.

Pan Andrzej przy pszczołach pracował od najmłodszych lat, dlatego też nie wyobraża sobie życia codziennego bez tych pożytecznych owadów. – Pszczoły to moja pasja, od najmłodszych lat przy nich pracuję, tematyka pszczół bardzo mnie interesuje – mówi Andrzej Lisecki. – Jednakże pszczelarstwo to nie wszystko czym się zajmowałem, kiedyś pracowałem nawet w kopalni, handlowałem cytrusami, sporo jeździłem po Europie, ale to nie było to, czym chciałem się zajmować – wspomina pszczelarz. Kiedy pan Andrzej po ślubie osiadł w rodzinnej miejscowości całkowicie oddał się pracy przy pszczołach. – Mieliśmy kiedyś trochę bydła, ale z hodowli zrezygnowaliśmy i zdecydowaliśmy się, że będziemy zajmować się jedynie pszczołami. To był bardzo dobry wybór – wyznaje Lisecki.

Przygoda z pszczołami trwa już ćwierć wieku, Liseccy rozpoczęli swoją pracę od około 50-ciu uli, które pan Andrzej dostał od ojca. Z czasem rodzin pszczelich przybywało, a praca z nimi stawała się coraz bardziej atrakcyjna. – Z hodowli bydła i uprawy niewielkiego arealnego pola zrezygnowaliśmy z przyczyn ekonomicznych – przyznaje pani Urszula Lisecka. Pszczelarstwo to praca przez cały rok, dla wszystkich członków rodziny u Liseckich, od seniorów po młodych, którzy tak jak dziadek czy ojciec pszczelarstwem pasjonują się od najmłodszych lat. – Dwaj nasi synowie ukończyli prestiżową szkołę w Pszczelej Woli, jeden z synów swoją żonę poznał właśnie tam. Oboje to pasjonaci – mówią z dumą Liseccy.

Dzięki temu, że u Liseckich każdy zafascynowany jest pszczelarstwem praca jest przyjemnością. Rodzina ciągle uzupełnia i dokupuje potrzebny sprzęt. Ule z kolei robią sami. Miód sprzedają wyłącznie „na stoiki”. - Mamy swoje punkty sprzedaży np. w dużych galeriach (Lublin), prowadzimy sprzedaż internetową, dystrybuujemy nasze miody po całej Polsce – mówią. – Wszystkiego można się nauczyć, trzeba jedynie chcieć, jednakże kluczowa jest praktyka – mówi zdecydowanie syn pana

Andrzeja. – Z pszczół można bardzo dobrze wyżyć – mówi zgodnie Liseccy. – Ale temu zajęciu trzeba poświęcić wszystko – potakują.

Stodkie lekarstwo

Pszczelarze z Dynisk pozyskują produkty pszczele takie jak pyłek, wosk czy pierzgę. To doskonałe środki wspomagające leczenie przeróżnych dolegliwości. Pyłek to bardzo dobry środek na zwalczanie dolegliwości pokoronawirusowych, spożywany systematycznie, każdego dnia, najlepiej co najmniej przez trzy miesiące poprawia stan zdrowia, doradzają hodowcy.

Produkty, które można kupić u rodziny Liseckich

- Miód nie jest lekarstwem, jest to najlepszy występujący w przyrodzie środek odżywczy – opowiada Andrzej Lisecki. Jak twierdzi właściciel pasieki „Dary pszczół” nie ma najlepszego miodu, bo każdy z nich jest doskonały. - Rzepakowy miód dla przykładu ma w składzie bardzo dużo glukozy, akacjowy i fasolowy polecany jest dla diabetyków, ponieważ jest to miód fruktozowy, zaś gryczany jest bogaty w krzem i żelazo – wylicza Lisecki. Ważne jest, by miód spożywać regularnie przez cały rok. Daje to wtedy gwarancję dobrego samopoczucia. Przy wyborze miodu każdy powinien kierować się smakiem indywidualnie – tłumaczy syn Tomasz. Co ważne! Aby miód był płynny to należy go rozpuścić, płynność utrzymuje się przez jakiś czas, a potem się krystalizuje, to naturalny proces! W tej kwestii ludziom brakuje wiedzy – mówią zgodnie Liseccy.

Praca przez cały rok

Liseccy przyznają trochę z przekąsem, że są pracowici jak pszczoły. – Bo prawda jest taka, że w pasiece pracuje się przez cały rok – potwierdza pani Ula. – W okresie stycznia-marzec dezynfekujemy ramki z uli, to co zepsute naprawiamy, tworzymy także nowe ule i części do nich, wytapiamy wosk – wylicza w telegraficznym skrócie Tomasz. Kwiecień to okres głównego przeglądu w ulach, ocenie podlega ilość pszczół po zimie, ile jest pokarmu, i w jakim stanie zdrowotnym są pszczoły, czy nie należy ich wspomóc suplementem czy też lekiem? – dodaje pan Andrzej. W maju zaczynają się wędrówki owadów, na początku na rzepak, a potem już na inne rośliny, raz w tygodniu pszczelarz musi zajrzeć do każdego ula, a

Andrzej Lisecki przy pracy z pszczołami

jeżeli jest ich dużo to zajmuje to sporo czasu. – W trakcie intensywnej pracy pszczoł, bywa tak, że zwiększamy ramki, by było jak najwięcej miejsca na miód i pierzgę, czerw i jajeczka – uzupełnia Tomasz. Na koniec maja jest pierwsze miodobranie z rzepaku, ten okres trwa średnio tydzień do dwóch. Potem rozpoczyna się wędrówka na kolejne pożytki, czyli fasolę, akację, lipę, grykę, spadz. – Akacja przekwita szybko, dlatego też to miodobranie jest szybkie – tłumaczy Tomasz. – Jesienią powoli zakarmiamy pszczoły, przygotowujemy gniazda, dajmy leki. Część pszczoł jedzie jeszcze na dwa późne pożytki, czyli wrzos, spadz i nawłóć. Po tych pożytkach przywozimy ule do domu, by rodziny przetrwały zimę, muszą być one otoczone specjalną opieką, a więc robimy odkłady i łączymy z rodzinami, podajemy leki, w październiku zaczynamy okres prac w stolarni, a także sprawdzamy czy w ulach wszystko gra i czy jest wystarczająca ilość pokarmu – precyzuje młody pszczelarz. Najmniej pracy jest w grudniu, pszczelarze w tym okresie mogą wziąć sobie „urlop”.

Konfekcja miodu jest w pasiece kluczowa. Zajmuje się tym cała rodzina. Ceny miodu uwarunkowane są gospodarką pasieczną oraz ilością pozyskanego miodu. Jeżeli rzepaku jest bardzo dużo, to wtedy cena jest niższa, to naturalne. – Jednak lipy i gryki jest mniej, więc przy mniejszej dostępności cena wzrasta – tłumaczy pszczelarz. Problemem jest to, że generalnie obecnie miodu pozyskujemy mniej – tłumaczy pani Ula.

Najpopularniejszym miodem jest miód wielokwiatowy, rzepakowy i lipowy. Coraz więcej ludzi kupuje miody odmianowe: gryka, spadz – te miody mają tendencję wzrostową – mówi pan Andrzej. Furorę robi miód fasolowy, który jest bardzo dobry do kawy i herbaty. Zyskuje po-

pularność miód z nawłoci. – Dużo osób o niego pyta – to miód bakteriobójczy – dodaje pan Andrzej

Problemy pszczelarzy

Pszczelarstwo ma niestety także wiele ujemnych cech. Pszczoły chorują. Liseccy dzięki długoletniemu doświadczeniu potrafią je skutecznie leczyć. – Jak ktoś nie ma wiedzy medycznej od pszczoł to ciężko jest się nimi zająć – stanowczo stwierdza Tomasz. – Problemy w pszczelarstwie w szczególności to choroby pszczoł np. zgnilec, waroza, neosema – biegunka pszczoł, jej główną przyczyną jest nieodpowiednią bazą pożytkowa (pszczoła nie ma np. wystarczającej bioróżnorodności roślinnej, robi się monodieta, brakuje pyłku). Ważna jest profilaktyka, którą stosujemy – tłumaczy Tomasz. Zgnilec to wstydliwa choroba pszczoł wśród hodowców, przy tej dolegliwości należy zniszczyć zarażoną rodzinę pszczoła. – Najważniejsza jest odpowiednia higiena w pasiece! – zgodnie mówią Liseccy. Pszczelarze podkreślają jak ważna jest higienizacja uli, ważne są certyfikaty na wodę i stoiki. Dzięki temu pasieka funkcjonuje bezpiecznie, a pozyskany miód i jego pochodne są najwyższej jakości. Problemem pszczelarzy są od lat opryski stosowane przez rolników, ale także kradzieże uli. Tych Liseccy stracili już sporo.

Życie pszczoł

W jednym ulu zimuje około 30 tys. osobników, na koniec maja jest ich w domku ok. 80-100 tys., zimowa pszczoła żyje do sześciu miesięcy a ta, która pracuje w ciągu sezonu dożywa ok. 4. tygodni. Aby pszczoły pracowały należy podawać im odpowiedni pokarm i prawidłowo dobierać materiał genetyczny. – Matka jest sercem ula i od niej zależy sukces pszczelarza, matka jest najbardziej ekonomiczna kiedy ma 1-2 lata, starsze matki na małych pasiekach mogą zostać, ale my prowadzimy gospodarkę intensywną, więc matki są wymieniane – tłumaczy Tomasz. Brat Tomasz – Wojciech zajmuje się produkcją matek pszczelich.

- „Pszczelnictwo” to najważniejsza książka dla pszczelarzy. Jeżeli ktoś chce nauczyć się tego zawodu, ta Książka jest lekturą obowiązkową. Nie należy wierzyć w niektóre treści jakie pojawiają się np. w Internecie – przestrzega Tomasz Lisecki.

Nagrody

W roku 2003 Andrzej Lisecki otrzymał certyfikat, który dał pasiece prawo do stosowania banderoli Polskiego Związku Pszczelarskiego, w 2005 otrzymał tytuł Mistrza Pszczelarskiego. Ponadto pochwalić się może najwyższym odznaczeniem pszczelarskim – statuetką Księdza dra. Jana Dzierżonia. W 2018 roku gospodarstwo zdobyło Wyróżnienie Srebrny Gryf Powiatu Tomaszowskiego.

Magdalena Tereszczuk/fot. fb Pasieka Dary Pszczoł

25. W jednym roju pszczelim żyje od 20 000 do nawet 100 000 pszczoł.

26. Trutnie - osobniki płci męskiej nie posiadają żądę, mają je pszczoły robotnice - choć płci żeńskiej to nie rozmnażają się. Tylko jedna królowa w roju zapewnia potomstwo.

27. Na zebranie 1 kg miodu pszczoły odwiedzają dla porównania ponad 8 000 000 kwiatów akacji lub 20 000 000 kwiatów koniczyny.

Nienormowany czas pracy

Antoni Głaz z Rudy Żurawieckiej to pasjonat pszczelarstwa. Doradca, specjalista, ekspert. Takie słowa można o nim usłyszeć, od kolegów „po fachu”. Swoją przygodę z pszczołami rozpoczął już w wieku dziecięcym. Jako siedmiolatek skonstruował z tektury własny ulik, w którym hodował jedną rodzinę pszczelą.

Dziadek pana Antoniego (także hodowca pszczół) przekazał swoje umiejętności synowi, a więc ojcu pana Antoniego. Ten zaś „zaraził” swoją pasją syna – Antoniego. To rodzinne zainteresowanie przynosi wiele satysfakcji, doskonałych znajomości z innymi pszczelarzami, a także pozwala się nieustannie rozwijać.

- Mój dziadek Józef dwa roje pszczół dawno temu przekazał mojemu ojcu – wspomina pan Antoni. – Tak to się właśnie zaczęło! - Tato rozmnożył pasiekę, w pewnym momencie liczba rodzin osiągnęła około 200, była to największa pasieka w województwie lubelskim! – chwali się pszczelarz. Kiedy ja wziętem ślub, otrzymałem od ojca 7 rodzin pszczelich, potem dostałem 8 rodzin (dubeltaki), a więc po dwie rodziny w jednym – opowiada Głaz. - Ule robiłem zawsze sam, jestem samoukiem (nawet dom sam postawiłem!) – mówi z dumą pan Antoni.

W rodzinie Głazów od dawna zajmowano się hodowlą matek pszczelich. Trwa to do dzisiaj. Obecnie ma dużą pasiekę, około 80 rodzin, hodowlą matek, zajmuje się na

dużą skalę. – Sporo pomagam kolegom pszczelarzom, doradzam, w sezonie hodowli matek odbieram wiele telefonów – mówi pan Antoni. – Skromnie powiem, że mam najlepsze matki, mój ojciec też słynął z hodowli najdoskonalszych matek w okolicy – dodaje pszczelarz. Pszczelarstwo sprawia panu Głazowi wiele satysfakcji, pszczołom poświęca mnóstwo czasu, to praca na godziny. Jak twierdzi hodowca: nie można nic odkładać na potem, przy pszczołach czas pracy jest nienormowany. – Często bywało, że kończyliśmy pracę o pierwszej w nocy – opowiada żona pana Antoniego. – Mąż do pasieki zachodzi codziennie rano, wieczorem też jeszcze robi obchód. Musi wiedzieć, że w ulach wszystko gra - śmieje się pani Głaz.

- Jak rano wstaję to pierwsze co robię to idę na pasiekę sprawdzić „jak pszczoła chodzi”, dopiero potem jem śniadanie (około godziny 10-11). Fakt, wieczorem też muszę postuchać, poświecić latarką, sprawdzić – przytakuje pan Antoni. – Ja po locie pszczół już widzę, czy danego dnia jest pożytek, czy nie, a wieczorem czy pszczoła „wentyluje” (pracuje) – tłumaczy.

Państwo Głazowie produkują jedynie miód, nie pozyskują innych produktów. Ule wożą w różne miejsca, domki pszczele trafiają np. do Setnik (ok. 40 km od Rudy Żurawieckiej), Pasiek, Guciowa czy Nowej Dęby (na poligon). W tym ostatnim miejscu są wrzosowiska, miód z wrzosu

Antoni Głaz w pasiece, fot. Piotr Chmielewski

Antoni Głaz z rodziną (żoną, córką i wnuczką)

jest wyjątkowy, twierdzą hodowcy. - Miód wrzosowy jest doskonały, aksamit dla podniebienia, ma właściwości lecznicze, działa na poprawę dróg moczowych i na prostatę – mówi żona pana Antoniego. Pozyskanie tego miodu jest bardziej skomplikowane niż z innych gatunków roślin - dodaje.

Głazowie oprócz pszczół mają także niewielkie gospodarstwo rolne. Uprawiają np. facelię, rzepak, pszenicę, tworzą łąkę kwietną (gorczyca na poplon), ale te działania skierowane są przede wszystkim pod pszczoły. Bo te, są dla Głazów najważniejsze. Dodac należy, że Antoni Głaz to wielokrotnie nagradzany pszczelarz, a także ważna osobistość wśród hodowców pszczół. Pochwalić się może odznaczeniem od burmistrza Lubyczy Królewskiej, a także brązowym medalem od prezydenta za zasługi na rzecz pszczelarstwa. Był lub jest członkiem kilku ważnych stowarzyszeń i związków (Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych - członek zarządu, Roztoczański Związek Pszczelarzy), pełnił funkcję prezesa Gminnego Koła Pszczelarzy w Lubyczy Królewskiej).

tekst i foto Magdalena Tereszczuk

28. Królowe pszczoły mogą składać około 3 000 jaj dziennie.

29. Zgodnie z art. 182 § 1 Kodeksu cywilnego, jeżeli właściciel nie odnajdzie roju pszczoł w przeciągu 3 dni pszczoły te stają się niczyje.

30. Podczas lotu pszczoła wykonuje 350 435 ruchów skrzydłami na sekundę, czyli 11 400 razy na minutę.

31. Na świecie jest około 20 tysięcy różnych gatunków pszczół.

32. Miód ma właściwości antyseptyczne i był historycznie stosowany jako opatrunek na rany oraz jako środek pierwszej pomocy w przypadku oparzeń i skaleczeń.

33. Na świecie istnieje około 20 000 gatunków pszczół. Większość z nich nie została jeszcze opisana, a więc liczba ta może być dużo większa.

Rajd Rowerowy Pamięci Marszałka

W sobotę, 5 czerwca 2021 roku niemal dwustu rowerzystów wzięło udział w Rajdzie Rowerowym Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego w ramach obchodów 100. rocznicy pobytu Marszałka w Tomaszowie Lubelskim, a także Roku Marszałka w Powiecie Tomaszowskim.

Rozpoczęcie rajdu, przy mikrofonie starosta Henryk Karwan

Peleton wystartował sprzed budynku Starostwa Powiatowego w Tomaszowie Lubelskim i wyruszył w kierunku Majdanu Górnego i Przewłoki, następnie rowerzyści przemierzali przez Jarczów, Nedeżów, Podhorce, Pawłówkę, Rachanie, Tarnawatkę, Ulów, Rybnicę, by powrócić do Tomaszowa. Trasa rajdu liczyła sto kilometrów.

Dzięki pomocy zaangażowanych w wydarzenie podmiotów udało się przygotować rajd na najwyższym poziomie i zapewnić atrakcyjny i bezpieczny czas uczestnikom.

Uczestnicy rajdu tuż przed startem

Wszyscy cykliści otrzymali z rąk postów na Sejm RP: Tomasza Zielińskiego i Sławomira Skwarka oraz Wiesława Cielicy – wiceprzewodniczącego Rady Powiatu Tomaszowskiego, Henryka Karwana – Starosty Tomaszowskiego, Jarosława Korzenia – Wicestarosty pakiety startowe oraz promocyjne.

Tomaszowski Szwadron im. 1-go Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza

fol. Magdalena Tereszczuk (c)

Uczestnicy rajdu wjeżdżający do Tarnawatki

Przystanek Pawłówka

Uczestnicy rajdu przyjechali do Tomaszowa Lubelskiego między innymi z:

Warszawy, Łukowa, Zamościa, Rawy Ruskiej, Lubaczowa, Lublina, Inowrocławia, Rzeszowa, Naroła, Chełma, Krasnegostawu, Kawęczyna Trawnik i Franciszkowa (powiat świdnicki), Biłgoraja, Krakowa, Jakubowic Konińskich, Janowa (powiat chełmski), Skierbieszowa, Adamowa, Włodawy i Horyńca Zdroju.

Szczególne podziękowania za pomoc w organizacji rajdu składamy:

- Jackowi Kozakowi i Mariuszowi Skorniewskiemu oraz całej służbie bezpieczeństwa za dowodzenie całą grupą,
- Związkowi Piłsudczyków RP oddział w Tomaszowie Lubelskim oraz Grupie Rekonstrukcji Historycznej Ludności Cywilnej z Tomaszowa Lubelskiego za przygotowanie symbolicznego przejścia granicznego na styku gmin Tomaszów Lubelski i Rachanie oraz za przygotowanie posiłku regeneracyjnego dla rowerzystów,

Przystanek Nedeżów

Strażacy ochotnicy pilnujący porządku na skrzyżowaniu

- Podkomisarzowi Tadeuszowi Bieleckiemu za osobiste czuwanie nad bezpieczeństwem uczestników oraz całemu sztabowi Wydziału Ruchu Drogowego,
- Druhom strażakom za pomoc w kierowaniu ruchem na całej stukilometrowej trasie, a szczególnie Ochotniczej Straży Pożarnej z Ułowa za pomoc grupie najtrudniejszym odcinku leśnym,
- Załodze pogotowia ratunkowego za czujność i opiekę medyczną,
- Serwisowi „Ale Jazda” z Zamościa z profesjonalną obsługą i zabezpieczaniem rowerzystów na całej trasie,

- Wszystkim uczestnikom rajdu za życzliwość, zdyscyplinowanie, doskonałą formę i wyrozumiałość,
- 4-letniemu Wojtusiowi, jako najmłodszemu uczestnikowi, który wspólnie z rodzicami przejechał całą trasę,
- panu Marianowi 72-letniemu rowerzyście z Horyńca Zdroju jako najstarszemu uczestnikowi rajdu, Stowarzyszeniu Gimnastycznemu „Roztoczanka” z opiekunką Joanną Bardecką,
- Tomaszowskiemu Domowi Kultury,
- Wójtom gmin, przez które przebiegała trasa rajdu,
- Kołom Gospodyń Wiejskich za przygotowanie regionalnych, wyśmienitych posiłków.

Najstarszy uczestnik rajdu

Uczestnicy rajdu w Rachaniach

Organizatorzy dziękują za wiele przychylnych opinii wygłoszonych po rajdzie.

"Dziękujemy organizatorom za bezpieczny i malowniczy rajd. Chcemy więcej!"

"Ogólnie muszę przyznać, że to jeden z lepszych rajdów na jakim byłem i na pewno bardzo miło będę go wspominał".

Już teraz zapraszamy na przyszły rok.
Do zobaczenia na szlakach Powiatu Tomaszowskiego!

Organizatorzy rajdu:

- Powiat Tomaszowski,
- Stowarzyszenie Robim Co Możem z Ulhówka,
- Lokalna Organizacja Turystyczna „Roztocze”,
- Stowarzyszenie Pamięci 1 Pułku Piechoty KOP
- Związek Piłsudczyków RP Oddział Tomaszów Lubelski.

Komandor Rajdu: Jarosław Korzeń

Kierownik Rajdu: Mariusz Skorniewski

Koordinatorzy Rajdu: Ewelina Michniak
i Magdalena Tereszczuk

Kierownik Biura Rajdu: Magdalena Leszczyńska

Służba Porządkowa Rajdu: Jacek Kozak i Andrzej Bartecki

fot. *Magdalena Tereszczuk,*
Ewelina Michniak, JanBład

Przystanek Podhorce

Więcej zdjęć po
zeskanowaniu kodu QR

34. Najstarszą zachowaną w bursztynie pszczołą jest znaleziona w New Jersey robotnica, której wiek oceniono na około 80 mln. lat.

35. Pszczoły porozumiewają się za pomocą tańca i wydawania dźwięków. Tańcem, pszczoła sygnalizuje znalezienie nowego źródła przybytku, odpowiednim ruchem określa jego odległość. Gdy zatacza koło, pożytek znajduje się blisko, półksiężyc - pożytek w odległości 10-40 m, ósemki - jeszcze większa odległość źródła pożytku. Rodzaj tych figur tanecznych informuje również pozostałe pszczoły o położeniu pożytku względem słońca, a także o skali trudności przedsięwzięcia.

Wręczenie okolicznościowych medali z okazji 400-lecia Lokacji Miasta Tomaszowa Lubelskiego

25 maja 2021 roku minęło 400 lat od dnia, kiedy miasto Tomaszów Lubelski otrzymało oficjalny dokument lokacyjny nadany przez Tomasza Zamojskiego.

Czterystolecie Tomaszowa Lubelskiego, gala w Tomaszowskim Domu Kultury

Ważnym momentem podczas jubileuszowej gali było wręczenie okolicznościowych medali z okazji 400-lecia Lokacji Miasta Tomaszowa Lubelskiego, które otrzymali wszyscy uczestnicy uroczystości m.in. Tomasz Zieliński Poseł na Sejm RP, Henryk Karwan Starosta Tomaszowski, Katarzyna Guz Urzędujący Członek Zarządu Powiatu, Adam Piasecki Przewodniczący Rady Powiatu, Jan Fila Członek Zarządu, Piotr Babiarz Przewodniczący Rady Gminy w Tomaszowie Lubelskim, Robert Bondyra Z-Ca Dyrektora Urzędu Pracy w Tomaszowie Lubelskim, radny wojewódzki, ks. Prałat Czesław Grzyb, ks. Dariusz Wasiluk, Dariusz Krech Dyrektor TDK, Renata Miziuk Prezes PGKiM, Stanisława Koper Dyrektor PUP, Anna Syty Dyrektor PPP oraz Barbara Piskorska Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

Wręczenie okolicznościowych medali z okazji 400-lecia Lokacji Miasta Tomaszowa Lubelskiego

Ranga wydarzenia sprawiła, że oprócz władz miejskich i powiatowych, kierowników szkół i instytucji, na wydarzenie przybyli zaproszeni goście, wśród których byli: Tomasz Zieliński Poseł na Sejm RP, Jerzy Chróścikowski Senator RP, Sławomir Zawisła Posł na Sejm RP, Andrzej Wnuk Prezydent Zamościa, Michał Muława Wicemarszałek Województwa Lubelskiego, Zdzisław Szwed Członek Zarządu Województwa Lubelskiego, Sebastian Paul zastępca Dyrektora Delegatury LUW w Zamościu, Monika Żur Dyrektor Zamojskiej Delegatury Kuratorium Oświaty w Lublinie, Leszek Dmitroca Nadleśniczy Nadleśnictwa Tomaszów Lubelski, st. bryg. Mirosław Michoński Komendant Powiatowy PSP w Tomaszowie Lubelskim i insp. Artur Deryło Komendant Powiatowy Policji w Tomaszowie Lubelskim.

Z okazji pięknego Jubileuszu, Henryk Karwan Starosta Tomaszowski w imieniu Rady i Zarządu Powiatu, złożył na ręce Wojciecha Żukowskiego Burmistrza Miasta oraz Mirosława Fusa Przewodniczącego Rady Miasta, okolicznościowy gawerton.
(s) fot. rewizje-tomaszowskie.pl

Punkt obsługi klienta wrócił do Tomaszowa

W czwartek, 27 maja 2021 roku w Starostwie Powiatowym odbyło się podpisanie porozumienia „(..) na rzecz poprawy jakości powietrza w Powiecie Tomaszowskim”, dotyczącego utworzenia punktu obsługi klienta dostawy paliwa gazowego.

Podpisanie porozumienia w sprawie otworzenia punktu obsługi klienta PGNiG

Powiat Tomaszowski reprezentowały władze w osobach: Henryka Karwana Starosty Tomaszowskiego oraz Jarosława Korzenia Wicestarosty. W imieniu PGNiG Obrót Detaliczny sp. z o.o. porozumienie podpisali: Piotr Przywara Dyrektor Rzeszowskiego Obszaru Sprzedaży PGNiG Obrót Detaliczny sp. z o.o. oraz Lucjan Bartoszczyk Kierownik Biura Obsługi Klienta PGNiG Obrót Detaliczny sp. z o. o. w Zamościu.

Po 20 latach wrócił do Tomaszowa Lubelskiego punkt, w którym można załatwić niemal każdą sprawę związaną z umową m.in.: podanie odczytu stanu gazomierza w celu dodatkowego rozliczenia, podgląd informacji o aktualnych i archiwalnych rozliczeniach, pobranie faktury, obsługa płatności elektronicznych czy wgląd w historię zużycia paliwa gazowego.

Punkt ma swoją siedzibę w budynku Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przy ul. Siwa Dolina 2A w Tomaszowie Lubelskim.

(r)

36. Każda pszczoła rodzina ma pewien charakterystyczny zapach. Zapach ten jest feromonem wytwarzanym przez królową-matkę. Ma on zachęcać robotnice do opieki nad matką i stanowi też chemiczną identyfikację roju.

37. Pszczoły oprócz produkcji miodu zapylają około 80% roślin. Przenosząc pyłek kwiatowy umożliwiają zachowanie bioróżnorodności i kontrolę erozji gleb, wpływają na upiększenie środowiska życia człowieka i zwiększenie plonów. W zachowaniu gatunków roślin owadopylnych pszczoły są niezastąpione, spośród wszystkich owadów.

38. Powstała nowa gałąź medycyny naturalnej- apiterapia. Opiera się ona na różnych produktach pszczelich takich jak: miód, propolis czyli kit pszczeli, pyłek kwiatowy, mleczko pszczele.

39. 20 maja obchodzony jest Światowy Dzień Pszczół, ustanowiony przez ONZ. W Polsce Wielki Dzień Pszczół obchodzony jest 8 sierpnia.

40. Apiterapia to leczenie miodem i innymi produktami pszczelimi, takimi jak: pyłek, pierzga, propolis, mleczko, a nawet jad pszczeli. Apiterapia polega nie tylko na wykorzystywaniu właściwości tych produktów w domowej apteczce, ale ma też zastosowanie w produkcji leków zwanych apiterapeutykami.

20 lat u diabetyków

26 czerwca 2021 roku Koło Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Tomaszowie Lubelskim obchodziło jubileusz 20-lecia działalności.

Po porannej mszy w Sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Tomaszowie Lubelskim odprawionej w intencji diabetyków oraz zmarłych członków Koła Powiatowego organizatorzy jak i oraz zaproszeni goście udali się do Kwatery Myśliwskiej w Pańkowie, gdzie odbyła się dalsza część zaplanowanych uroczystości.

Gości powitała Edyta Mateja – Prezes Koła Powiatowego PSD w Tomaszowie Lubelskim oraz Karol Kosiacki – Prezes Zarządu Oddziału Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim. Z okazji jubileuszu wręczono odznaczenia, medale oraz dyplomy okolicznościowe.

Wydarzenie swoją obecnością zaszczylicili m.in.: Anna Śliwińska – Prezes Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków, Andrzej Bauman – Honorowy Prezes PSD, Henryk Karwan – Starosta Tomaszowski, Wojciech Żukowski – burmistrz miasta Tomaszów Lubelski, dr inż. Leszek Dmitroca – nadleśniczy Nadleśnictwa Tomaszów, Renata Miziuk – prezes PGKiM w Tomaszowie Lubelskim, a także członkowie Koła PSD w Tomaszowie Lubelskim.

Przy tak pięknym jubileuszu należy wspomnieć, iż wieloletnim duszpasterzem tomaszowskich diabetyków był ks. kapelan Józef Rzechuła, który przeszedł na emeryturę. Jego miejsce zajął ks. dziekan Grzegorz Charbos. Zaś we wrześniu 2020 roku Koło PSD w Tomaszowie Lubelskim otrzymało od Starostwa Powiatowego lokal w budynku Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przy Siwej Dolinie 2A, gdzie znajduje się Punkt Dydaktyczno Informacyjny.

19 czerwca jubileusz 40-lecia działalności obchodziło Polskie Stowarzyszenie Diabetyków. Warto dodać, iż pierwsze kluby pacjentów diabetologicznych przy przychodniach i poradniach cukrzycowych zaczęły powstawać w latach 50-tych XX-ego wieku. Obecnie na terenie całego kraju działa około 350 kół terenowych, które skupiają 60 tysięcy członków.

(s) fot. Ewa Monastyrska/KRZ

26 czerwca 2021 roku Koło Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Tomaszowie Lubelskim obchodziło jubileusz 20-lecia działalności.

41. Pierzga to pyłek kwiatowy zmieszany z miodem lub nektarem i zakonserwowany przez pszczoły w komórkach plastra w następstwie procesu fermentacji. W składzie pierzgi znajdziemy m.in. białka, polifenole, witaminy A, C i E oraz mikro- i makroelementy (miedź, cynk, potas, magnez).

Projekty realizowane przez Powiat Tomaszowski z partnerami ukraińskimi i białoruskimi

”Utworzenie transgranicznego systemu reagowania na zagrożenia środowiska naturalnego Powiatu Tomaszowskiego, Rejonu Żółkiewskiego i Sokalskiego na Ukrainie”

Beneficjentem projektu realizowanego w okresie 18 lipca 2005 – 18 lipca 2006 roku było Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Lubelskim. Partnerzy krajowi to Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tomaszowie Lubelskim, natomiast zagraniczni: Żółkiewska Rada Rejonowa w Żółtkwi, Żółkiewski Rejonowy Oddział MNS Ukrainy Województwa Lwowskiego w Żółtkwi, Sokalska Rada Rejonowa w Sokalu, Sokalski Rejonowy Oddział MNS Ukrainy Województwa Lwowskiego w Sokalu. Celem projektu był rozwój i wzmocnienie współpracy transgranicznej instytucji odpowiedzialnych za reagowanie na zagrożenia środowiska naturalnego w Powiecie Tomaszowskim z partnerami w Rejonach Żółkiewskim i Sokalskim na Ukrainie. Projekt został zrealizowany na terenie powiatu tomaszowskiego, bezpośrednio graniczącego z Ukrainą. Opracowano i wdrożono procedury postępowania w zakresie rozpoznania i likwidacji zagrożeń środowiska naturalnego w regionie przygranicznym oraz wdrożono nowoczesne rozwiązania techniczne w zakresie koordynacji

i prowadzenia związanych z tym działań ratowniczych. W tym celu zostało podpisane porozumienie pomiędzy władzami Powiatu Tomaszowskiego oraz Rejonu Żółkiewskiego i Sokalskiego na Ukrainie w sprawie dwustronnej wymiany informacji na temat nadzwyczajnych zagrożeń środowiska naturalnego na terenach przygranicznych. W ramach realizacji projektu zostały rozbudowane i przystosowane do rosnących potrzeb służb dyspozytorskich pomieszczenia Centrum Powiadomienia Ratunkowego spełniające jednocześnie funkcję Centrum Reagowania Kryzysowego, mającego swą siedzibę w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej. Dokonano zakupów wyposażenia

informatyki i łączności usprawniającego organizację działań ratowniczych (stacja meteo z osprzętem i oprogramowaniem do prognozowania rozwoju zagrożeń w terenie, system zdalnej łączności radiowej utworzony na bazie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Majdanie Górnym, mapa cyfrowa współpracująca z systemem GPS, zestaw do wizualizacji sytuacji ratowniczej w powiecie, laptop z oprogramowaniem dla grupy operacyjnej). Zakupiono ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy z funkcją ograniczania stref skażeń chemicznych wraz z wyposażeniem (4 komplety ubrań gazoszczelnych, 2 ubrania żaroodporne typu ciężkiego, 4 ubrania przeciwpochlapaniowe, sprzęt ochrony dróg oddechowych, wyposażenie osobiste i umundurowa-

Samochód ratowniczo-gaśniczy z funkcją ograniczania stref skażeń chemicznych wraz z wyposażeniem zakupiony w ramach projektu

nie specjalne ratowników, zestaw do likwidacji skażeń chemicznych, zestaw narzędzi hydraulicznych typu ciężkiego, zestaw poduszek pneumatycznych, pneumatyczny zbiornik na wodę i cieczę niebezpieczną, generator piany lekkiej, pneumatyczna kabina dekontaminacyjna, pompa beczkowa z osprzętem, wciągarka, sprzęt łączności, osprzęt do podawania wody i piany, zestaw przetączników do węży ukraińskich). Zakupiono również samochód rozpoznawczo – ratowniczy na podwoziu terenowym z wyposażeniem (sprzęt ochrony dróg oddechowych, wyposażenie osobiste i ubrania specjalne ratowników, sprzęt łączności, kamera termowizyjna) oraz przyczepę gaśniczą do samochodu rozpoznawczo-ra-

Poprawa skuteczności transgranicznego systemu reagowania na zagrożenia środowiska: Tomaszów Lubelski - Żółkiew - Sokal

towniczego z wyposażeniem (motopompa o wydajności nominalnej min. 800 l/min, sprzęt do budowy linii ssawnej, sprzęt do budowy linii tłocznych, komplet przetęczyńników do węży ukraińskich, pneumatyczne zbiorniki na wodę lub ciecze niebezpieczne).

Całkowita wartość projektu wyniosła 1 538 394 zł. Kwota dofinansowania z PHARE - 1 088 925,54 zł, wkład własny beneficjenta - 449 468,46 zł, w tym: Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Lubelskim: 28 723,46 zł, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tomaszowie Lubelskim: 140 745 zł, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej: 150 000 zł, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie: 100 000 zł, Urząd Gminy Tarnawatka: 30 000 zł.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2007-2013 w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa, realizowano w latach 2010-2013. Beneficjentem projektu był Powiat Tomaszowski, partnerem krajowym - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tomaszowie Lubelskim. Partnerzy zagraniczni projektu: Sokalska Rejonowa Rada, Żółkiewska Rejonowa Rada. Celem projektu była poprawa jakości środowiska naturalnego obszaru transgranicznego Polska - Ukraina na terenie powiatu tomaszowskiego oraz rejonów sokalskiego i żółkiewskiego. W ramach partnerskiego projektu zmodernizowano obiekty Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tomaszowie Lubelskim,

zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczego z wyposażeniem do likwidacji dla straży pożarnej w Sokalu, zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczo-likwidacji zagrożeń środowiska dla straży pożarnej w Żółtkwi, zmodernizowano powiadomienia i alarmowania o zagrożeniach, zorganizowano międzyadministracji i służb ratowniczych w Tomaszowie Lubelski oraz w Żółtkwi.

Wartość projektu wyniosła 1 344 737 EUR, w tym: wartość dofinansowania - 134 476 EUR.

42. Pyłek pszczoły wpływa korzystnie na układ sercowo-naczyniowy człowieka, dzięki zawartości argininy – aminokwasu zwiększającego produkcję tlenu azotu, który ma właściwości podobne do nitrogliceryny, a polegające na działaniu rozkurczającym tętnic wieńcowych. Pyłek pszczoły pomaga też na pracę wątroby i dróg żółciowych, w zaburzeniach metabolizmu oraz polecany jest, gdy czeka nas praca wymagająca wysiłku umysłowego i koncentracji.

Na ratunek. Poprawa dostępności do świadczeń medycznych w stacjach zagrożenia życia poprzez współdziałanie struktur ratownictwa medycznego na obszarze przygranicznym Polski, Białorusi i Ukrainy

Projekt realizowany przez Powiat Tomaszowski jako beneficjenta wiodącego w międzynarodowym partnerstwie ze Szpitalem Powiatowym w Tomaszowie Lubelskim, Szpitalem Powiatowym w Hrubieszowie, Centralnym Rejonowym Szpitalem w Żabince (Białoruś) oraz Sokalską Rejonową Radą (Ukraina). Projekt polega na zakupie ambulansów, specjalistycznego sprzętu medycznego, szkoleń dla personelu medycznego oraz szkoleń z udzielania pierwszej pomocy. Wszystkie zaplanowane działania mają na celu ujednoczenie standardów opieki na obszarze transgranicznym i zwiększenie efektywności ratownictwa medycznego na tym obszarze. Do tej pory udało się: zakupić 2 ambulanse typu S dla Szpitala w Tomaszowie Lubelskim, 2 ambulanse do Szpitala w Hrubieszowie (typu S i jeden typu P), przeprowadzić szkolenie specjalistyczne dla personelu medycznego szpitala w Żabince na Białorusi, zakupić sprzęt medyczny do Szpitala w Sokalu, ambulanse dla szpitali w Żabince na Białorusi i Sokala na Ukrainie, sprzęt medyczny dla Szpitala w Tomaszowie, Hrubieszowie, Żabince i Sokalu. Do szpitala tomaszowskiego planowane są zakupy: aparat ECHO, 4 automaty do resuscytacji, 2 aparaty USG, 2 defibrylatory z opcją kardiowersji i teleaudio, respirator stacjonarny, 3 aparaty EKG, 2 fantomy dla dorosłych i jeden dla dzieci.

Przed beneficjentami kolejny, najtrudniejszy etap realizacji projektu. Najtrudniejszy ze względu na stan pandemii. Szkolenia mieszkańców z zasad udzielania pierwszej pomocy. Szkolenia te pierwotnie planowane miały odbywać się w przedszkolach, szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych, zakładach pracy oraz na imprezach plenerowych. Lecz obecnie szkolenia z udziałem tak dużej ilości osób jest niemożliwe. Dlatego planowane jest dokonanie zmiany w projekcie i nagranie filmów instruktażowych. Filmy przedstawiać będą zasady zachowania się w różnych sytuacjach, z którymi możemy się spotkać w codziennym życiu, w szkole, w pracy, na trasie szlaków tury-

Ambulanse zakupione do szpitala w Tomaszowie Lubelskim

stycznych. Filmy nagrywane będą w taki sposób aby, każdy oglądający mógł utrwalić swoją wiedzę na temat zasad zachowania się w sytuacjach zagrażających życiu i w przyszłości nie bała się pomóc.

Trwający od marca 2020 r. stan pandemii utrudnia realizację niektórych działań w projekcie, ale też umożliwił wprowadzenie dodatkowych zakupów. Dzięki zmianom alokacji środków Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020 udało się pozyskać dodatkowe środki na zakupy związane z obecnym stanem epidemicznym. Powiat Tomaszowski jako Beneficjent wiodący

otrzymał decyzję o przyznaniu dodatkowych dla wszystkich beneficjentów projektu.

Z dodatkowych środków szpital w Tomaszowie Lubelskim zakupił: sondę liniowa do aparatu USG, 2 aparaty EKG, 10 szt. aparatów AMBU, 5 zestawów laryngoskopu, 2 kardiomonytory, 5 pulsoksymetrów nadgarstkowych, tóżka szpitalne oraz sprzęty dezynfekujące narzędzia medyczne. Szczegółowy budżet projektu prezentuje poniższa tabela

Karetka zakupiona do szpitala w Sokalu

Lp.	Beneficjent	Państwo	Całkowity koszt (EUR)	Dofinansowanie (EUR)	Wkład własny (EUR)
1.	Powiat Tomaszowski	Polska	56 805,00	51 124,49	5 680,55
2.	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Tomaszowie Lubelskim	Polska	681 685,00	552 799,25	128 885,75
3.	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie	Polska	437 171,90	367 968,53	69 203,37
4.	Szpital w Żabince	Białoruś	248 336,40	223 502,76	24 833,64
5.	Rejonowa Rada w Sokalu	Ukraina	297 562,00	238 201,19	59 360,81
Razem			1 721 560,30	1 433 596,22	287 964,12

Wdrażamy innowacje

Rozmowa z dr. hab. Grzegorzem Grzywaczewskim – prezesem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

Proszę po krótko opisać działalność Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Działalność Funduszu polega na finansowym wspieraniu działań służących poprawie stanu środowiska naturalnego. Fundusz realizuje swoje cele poprzez udzielanie pożyczek oraz dotacji ze środków własnych oraz wdrażanie programów rządowych, takich jak, m.in. Program Czyste Powietrze oraz Moja Woda. WFOŚiGW w Lublinie wspiera wdrażanie innowacji z zakresu ochrony

gospodarce zasobami naturalnymi. Fundusz dba także o kształtowanie i wzmacnianie świadomości ekologicznej społeczeństwa, dzięki zwiększaniu poziomu kompetencji ekologicznej oraz motywacji do zmiany postaw i codziennych zachowań.

Jakie są priorytetowe przedsięwzięcia Funduszu na rok 2021?

Priorytetowe przedsięwzięcia Funduszu na rok 2021 wyznacza Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony

świadomości ekologicznej mieszkańców województwa lubelskiego, przede wszystkim dzieci i młodzieży szkolnej oraz wspieraniu technologii przyjaznych środowisku naturalnemu. Ważnym priorytetem Funduszu w roku 2021 jest również zapewnienie finansowania inwestycji prośrodowiskowych współfinansowanych ze środków zewnętrznych, przede wszystkim środków Unii Europejskiej.

Kilka lat temu uruchomiono program „Czyste Powietrze”. Na czym

dr. hab. Grzegorz Grzywaczewski – prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

środowiska i gospodarki wodnej oraz finansuje działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł. Ponadto finansowane są działania na rzecz rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym oraz tworzenia warunków do powstawania zielonych miejsc pracy. WFOŚiGW w Lublinie wspiera rozwój nowych technik i technologii służących między innymi racjonalnej

Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie przewidzianych do dofinansowania w roku 2021. Szczegółowy kierunki działań wyznaczają 4 osie priorytetowe: Człowiek, Biosfera, Technologia i Synergia. Działania WFOŚiGW w Lublinie w roku 2021 skupione są przede wszystkim na ochronie bioróżnorodności i równowadze ekosystemów, przeciwdziałaniu zagrożeniom środowiska, m.in. powodziom i pożarom, zwiększeniu

polega sukces programu i jakiego wsparcia można oczekiwać w najbliższej perspektywie?

Program Czyste Powietrze ruszył we wrześniu 2018 roku i od tego momentu do WFOŚiGW w Lublinie wpłynęły 17 040 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania ponad 327 mln zł – dotacja i ponad 25 mln zł - pożyczka. Fundusz zawarł do tej pory ponad 14 tys. umów i wypłacił Beneficjentom

Programu prawie 150 mln zł. Na podstawie wniosków o dofinansowanie wymieniono 13 126 wysokoemisyjnych kotłów na paliwo stałe, czego efektem jest redukcja CO2 na poziomie 1 311 725,0776 Mg w skali roku. Właściciele budynków jednorodzinnych w dalszym ciągu mogą ubiegać się o wsparcie finansowe na zakup ekologicznych źródeł ciepła oraz termomodernizację budynków mieszkalnych. Wnioski przyjmowane będą w formie naboru ciągłego do września 2027 roku.

Poza programem „Czyste Powietrze” na jakie formy wsparcia mogą liczyć beneficjenci Funduszu?

Beneficjentami Funduszu są jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, fundacje, służby ratownicze, w tym jednostki OSP i PSP, jednostki wyznaniowe, instytucje kultury i nauki, a także osoby fizyczne. W ramach realizowanych przez nas programów strażacy otrzymują dotacje na samochody i wyposażenie niezbędne do prowadzenia akcji ratowniczych. Rolnicy mogą liczyć między innymi na dofinansowanie w ramach programu regeneracji gleb poprzez ich wapnowanie. Jednostki samorządu terytorialnego otrzymują wsparcie na usuwanie wyrobów zawierających azbest. Realizujemy także program termomodernizacji budynków sakralnych. Udzielamy dotacji na zakup zbiorników retencyjnych w ramach Programu Moja Woda. Dofinansujemy także liczne projekty z zakresu ochrony przyrody i edukacji ekologicznej.

W pierwszym kwartale 2021 roku ogłosiliście nabór na dofinansowanie wniosków „Mały strażak”, na jakie formy wsparcia mogą liczyć strażacy z OSP?

W ramach programu „Mały Strażak” udzielamy wsparcia finansowego jednostkom OSP. Strażacy mogą ubiegać się o dotację na zakup sprzętu, wyposażenia oraz środków ochrony indywidualnej służących do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń, zgodnie z wykazem rzeczowym sprzętu i wyposażenia dostępnym na naszej stronie internetowej www.wfos.lublin.pl. Poziom dofinansowania dla jednej jednostki OSP wynosi do 100 proc. kosztów kwalifikowanych, maksymalnie do 15 tys. zł.

Mocno stawiacie na ochronę pszczół, wręczacie ule, trwają konkursy dla szkół, jakie działania w związku z pszczołami jeszcze planujecie?

W ubiegłym roku włączyliśmy się w kampanię Lubelskie – wspólnie dla pszczół. Ufundowaliśmy około 100 uli, które trafiły do wielu różnych instytucji na terenie naszego województwa. Wiosną tego roku ogłosiliśmy konkurs pn. Tajemniczy ogród dla pszczół i dzikich zapylaczy, który skierowany jest zarówno do szkół jak i do osób fizycznych. Przedmiotem konkursu jest utworzenie terenów przyjaznych pszczołom w oparciu o rośliny miododajne oraz elementy wyposażenia ogrodu takie jak poidełka i domki dla owadów. Rozstrzygnięcie konkursu przewidziane jest na koniec października br. W dalszym ciągu planujemy działania z zakresu edukacji ekologicznej mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców województwa lubelskiego co do roli pszczół w przyrodzie.

Skupiacie się także m.in. na ochronie ptaków. Jakie projekty okołornitologiczne realizujecie?

Ostatnio Fundusz włączył się do współpracy przy reali-

zacji projektu Fundacji dla Przyrody pn. Wędrowniki lubelskich żurawi. Celem projektu jest podnoszenie wiedzy mieszkańców województwa lubelskiego na temat żurawi. Pozyskane w trakcie realizacji projektu dane naukowe umożliwią podjęcie działań na rzecz ochrony tego gatunku. Dofinansujemy prowadzenie ośrodków rehabilitacji zwierząt dziko żyjących między innymi w Poleskim Parku Narodowym, czy Leśne Pogotowie w Skrzynicach Drugich. Wspieramy liczne projekty związane z ochroną konkretnych gatunków ptaków np. Fundację Ptasie Horyzonty w realizacji projektów związanych z ochroną ptaków siewkowych w dolinie Wisły, ochroną rycyka, czy kulika wielkiego. We współpracy z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska włączamy się w czynną ochronę bociana białego. Wspieramy Towarzystwo Przyrodnicze Bocian w realizacji planu ochrony błotniaka łąkowego. Ponadto wspieramy wiele projektów oko-

łornitologicznych z zakresu edukacji ekologicznej.

Proszę odpowiedzieć Czytelnikom kwartalnika „Powiat Tomaszowski. Serce Roztocza” jakie działania będziecie wspierać i jakie wnioski będzie można złożyć jeszcze w tym roku?

W dalszym ciągu będziemy realizować większość z dotychczasowych programów. Warto zainteresować się naborami ogłaszanymi przez Fundusz w pierwszej połowie roku. Wówczas wyznaczane są terminy, w których można składać wnioski o dofinansowanie. Ogłoszenia o naborach, szczegółowe zasady i wszelka niezbędna dokumentacja znajduje się zawsze na naszej stronie internetowej www.wfos.lublin.pl, do której odwiedzania serdecznie zapraszamy. Jeszcze w tym roku zachęamy przede wszystkim do składania wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze. Nabór prowadzony jest w trybie ciągłym.

*Rozmawiała Magdalena Tereszczuk
fot. lublin.gość.pl*

43. Gdyby nie pszczołki miodne, które zapylają rośliny, krzewy itp. zniknęło by około 1/3 żywności dla ludzi. Dzięki pszczołom istnieje np. kawa.
44. Większość sportowców np. piłkarze, lekkoatleci czy pływacy - spożywa miód. Zawiera on naturalne cukry, które są łatwo przyswajane przez organizm i nie szkodzą. Jest więc świetną alternatywą do porzucenia słodyczy.

Ekologia dla najmłodszych

Realizacja projektu pn „Kształtowanie proekologicznych postaw w powiecie tomaszowskim” współfinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie.

Każdy z nas zdaje sobie sprawę, jak dużą rolę w życiu człowieka, począwszy od najmłodszych lat, odgrywa edukacja. Stąd dokładamy wszelkich starań, aby zdobyć, a następnie przekazać młodszemu pokoleniu wiedzę umożliwiającą im funkcjonowanie na każdej płaszczyźnie życia. Pamiętajmy jednak, aby na równi z poszerzaniem wiedzy w dziedzinie nauk ścisłych czy humanistycznych, traktować konieczność edukacji ekologicznej. Promowanie właściwego zachowania i odpowiedzialnej postawy wobec środowiska naturalnego, od którego współzależymy jest istotnym elementem naszego życia, a posiadanie wiedzy, jak właściwie chronić środowisko naturalne pozwoli zapobiec jego degradacji i umożliwi zachowanie go w jak najmniej zmienionej postaci dla przyszłych pokoleń.

Dostrzegając potrzebę wsparcia placówek oświatowych w kształtowaniu postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży Stowarzyszenie Samorządów Powiatu Tomaszowskiego podejmuje działania informacyjno-edukacyjne z zakresu edukacji ekologicznej ze szczególnym naciskiem na gospodarkę odpadami komunalnymi oraz segregację odpadów komunalnych. Planowane działania są skierowane do młodego pokolenia, które jest istotnym ogniwem w przekazywaniu zdobytej wiedzy w swoich rodzinach. Z pewnością lepsze rezultaty przynosi

kształtowanie dobrych nawyków związanych m.in. z gospodarowaniem odpadami i uczenie szacunku dla środowiska u dzieci i młodzieży, niż próby zmiany złej postawy dorosłego. Dlatego działania edukacyjne skierowane zostaną w stronę najmłodszej grupy odbiorców, czyli dzieci i młodzieży szkolnej. W

powiecie tomaszowskim obecnie jest 51 szkół podstawowych w których uczy się 5 919 dzieci (dane GUS za 2019 r.). realizacja projektu przyczyni się więc do wzmocnienia świadomości na temat konieczności racjonalnego gospodarowania odpadami wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

Dobranie odpowiedniej formy i metody przekazu informacji ekologicznej jest niezbędne, aby prowadzone działania wśród tak młodej grupy słuchaczy przyniosły oczekiwane efekty takie, jak:

- zdobycie wiedzy o zasadach prawidłowego postępowania z odpadami, ze szczególnym naciskiem na selektywne zbieranie odpadów;
- zdobycie wiedzy o korzyściach dla środowiska i nas samych, które przynoszą działania zapobiegające powstawaniu odpadów oraz odzyskiem surowców już w wytworzonych odpadach;
- wykształcenie świadomości o odpowiedzialności za stan środowisk, w którym żyjemy.

Najlepiej przyswajamy i utrwalamy wiedzę poprzez aktywne włączenie się do realizowanych działań, czyli w przypadku młodego odbiorcy poprzez zabawę. Daje to możliwość świadomego zaangażowania się w realizację tematu, a przez to efektywniejsze nabywanie wiedzy.

Dlatego też w ramach realizacji projektu zaplanowane zostały następujące zadania:

1. Spot edukacyjny pn. „Gryfinek w odpadach” - spot ukazywał będzie cykl przetwarzania odpadów tj. od momentu wyrzucenia do kosza w domu poprzez transport do punktów zbiórki, sortowanie, recykling, spalanie i przetwarzanie. W filmie będą zawarte najważniejsze kwestie tj. w jaki sposób należy segregować odpady, czego nie należy robić.
2. Ulotka edukacyjna „Nasze odpady” - w ulotce zawarte zostaną treści dotyczące cyklu przetwarzania odpadów, dlaczego musimy zacząć odpowiedzialnie gospodarować wodą i żywnością oraz wyjaśnione zostaną najważniejsze treści związane z recyklingiem. Ulotka rozdana zostanie w szkołach. Dzieci i młodzież szkolna poproszeni zostaną o stworzenie plakatów które odpowiadać będą na najważniejsze zagadnienia tj. cykl przetwarzania odpadów, recykling, segregacja. Powstałe plakaty zamieszczone zostaną w ulotce.
3. Konkurs pn. „Akcja. Frakcja. Segregacja” - skierowany będzie do wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych powiatu tomaszowskiego, który polegać będzie na zebraniu przez uczniów szkół jak największej ilości odpadów danego rodzaju w przeliczeniu na jednego podopiecznego. Działanie te ma na celu wypracowanie nawyku segregacji, prawidłowego ich przygotowania do zbiórki a przede wszystkim propagowanie treści proekologicznych wśród najmłodszego pokolenia. Nagrodami w konkursie będą pojemniki (serca) na nakrętki, które w dalszym ciągu będą kształtować i utrwalac treści związane z koniecznością prawidłowej segregacji odpadów.

Planowany początek projektu to wrzesień br.

Ewelina Michniak

45. Miód nigdy się nie psuje, jest to dowiedzione naukowo. Najstarszy znaleziony, miał ponad 2 tysiące lat, a naukowcy którzy go odnaleźli stodzili nim kawę i herbatę.
46. Pszczoły miodowe nie śpią. Na noc zastygają tylko nieruchomo, by zebrać siłę na następną, dwunastogodzinny dzień pracy.
47. Starożytni Grecy oraz Rzymianie, uważali miód za symbol piękna i miłości.
48. Kiedy królowa pszczoł umiera, robotnicy „tworzą” nową królową, karmiąc młoda larwę tzw. młeczką pszczelim, dzięki czemu w przyszłości będzie mogła się przeistoczyć w królową.

Regranting od Euroregionu

Stowarzyszenie Samorządów Euroregion Roztocze otrzymało dofinansowanie z Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego i zostało operatorem projektu pn. „OBYWATELSKIE ROZTOCZE. Działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i promocji Roztocza”.

OBYWATELSKIE ROZTOCZE

www.euroregionroztocze.org.pl

Oznacza to, że Stowarzyszenie w ciągu trzech najbliższych lat rozdysponuje środki z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich pomiędzy młode organizacje społeczne i grupy nieformalne z terenu jednostek samorządu terytorialnego należących do Euroregionu Roztocze z województwa lubelskiego i podkarpackiego.

Mikro-dotacje będą przeznaczone na działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego i promocją Roztocza. Na ten cel, w trzech edycjach projektu, zostaną przekazane co najmniej 52 granty w wysokości do 10 000 PLN.

W każdej edycji projektu zostanie przeprowadzony cykl 12 wykładów, warsztatów i szkoleń tematycznych przygotowujących do zagadnień związanych z dziedzictwem kulturowym i jego ochroną oraz podnoszących merytoryczną i praktyczną wiedzę w tym zakresie. Działania te ukierunkowane są na profesjonalizację, zwiększenie potencjału i trwałości inicjatyw oddolnych.

Zapraszamy młode organizacje pozarządowe i grupy nieformalne do aktywnego uczestnictwa w projekcie, zarówno w działaniach edukacyjnych jak i konkursowych

SPINANSOWANO PRZEZ NARODOWY INSTYTUT WOLNOŚCI
– CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
ZE ŚRODKÓW PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH
NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Euroregion Roztocze zaprasza młode organizacje społeczne i członków grup nieformalnych do udziału w konkursie grantowym w ramach projektu

OBYWATELSKIE ROZTOCZE

DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I PROMOCJI ROZTOCZA

POMYSŁ + EDUKACJA = SUKCES

GRANTY DO 10 000 ZŁ

www.euroregionroztocze.org.pl

49. Matka pszczoły żyje ok. 5 lat. Podczas gdy przeciętna długość życia robotnicy to 36-40 dni. Długość życia matki pszczoły spowodowana jest spożywaniem przez nią mleczka pszczelego.

50. Jedyną rolą matki pszczoły jest bycie zapłodnioną i składanie jaj. Jej życie sprowadza się do odbycia lotu godowego, w którym jest zapładniania przez około 10-30 trutni. Potem składa jaja, którymi opiekują się robotnice.

SPINANSOWANO PRZEZ NARODOWY INSTYTUT WOLNOŚCI
– CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
ZE ŚRODKÓW PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH
NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Powiat tomaszowski i gmina Jarczów zwycięzcami igrzysk LZS

25 lipca 2021 roku w Tomaszowie Lubelskim rozegrano XXII Wojewódzkie Igrzyska Rekreacyjno-Sportowe LZS i VII Letnie Igrzyska Seniorów Województwa Lubelskiego.

XXII Wojewódzkie Igrzyska Rekreacyjno Sportowe LZS za nami. Gorąco było nie tylko ze względu na wspaniałą aurę, ale i dzięki emocjom, które towarzyszyły rywalizacji ekip, które przyjechały do Tomaszowa Lubelskiego. Reprezentacje 34 gmin z 12 powiatów zmierzyły się z sobą w konkurencjach sportowych i rekreacyjnych.

Wiele emocji przyniosły turnieje gier zespołowych – siatkówki, piłki nożnej i koszykówki, podobnie było w rywalizacji w przeciąganiu liny kobiet i mężczyzn, konkurencja siatcza i siatczki w wyciskaniu odważnika również rozgrzewała nie tylko startujących, ale i kibiców licznie obserwujących zmagania zawodniczek i zawod-

ników. Po rozegraniu 26 konkurencji w klasyfikacji gmin zwyciężyli reprezentanci **Gminy Jarczów** rewanżując się za Igrzyska Powiatowe koleżankom i kolegom z **Gminy Rachanie**, trzecie miejsce wywalczyli sportowcy z **Łaszczowa**.

Pierwsza dziesiątka w klasyfikacja gmin XXII Wojewódzkich Igrzysk LZS – Tomaszów Lubelski 2021:

1. Jarczów
2. Rachanie
3. Łaszczów
4. Telatyn
5. Adamów
6. Sitno
7. Dęblin
8. Zamość
9. Ryki
10. Świdnik

Dzięki dobrej postawie reprezentantów gmin z powiatu tomaszowskiego klasyfikację końcową powiatów otwierają właśnie reprezentanci Powiatu Tomaszowskiego, za nimi Powiat Zamość a na trzecim miejscu uplasował się Powiat Ryki.

Klasyfikacja końcowa powiatów XXII Wojewódzkich Igrzysk LZS – Tomaszów lubelski 2021: Tomaszów Lubelski, Zamość, Ryki, Parczew, Łęczna, Świdnik, Kraśnik, Biała Podlaska, Włodawa, Łuków, Hrubieszów, Krasnostaw.

Impreza pod patronatem Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego poza rywalizacją sportową była również okazją do uczczenia 75 lat LZS oraz 400 lat nadania praw miejskich Tomaszowa Lubelskiego.

mat. lzs.lublin.pl

Sport

Awans drużyny siatkarek

Henryk Karwan Starosta Tomaszowski oraz Jarosław Korzeń Wicestarosta gościli w środę 19 maja 2021 roku w Starostwie Powiatowym, kapitana drużyny siatkarek Tomaszowskiego Klubu Sportowego „Tomasovia” - Martę Chwałę wraz z trenerami: Krzysztofem Wróblem oraz Stanisławem Kaniewskim. Spotkanie było okazją do złożenia podziękowań i gratulacji za uzyskanie wspaniałego wyniku sportowego jakim był awans i udział w Finałowym Turnieju o Wejście do I Ligi Kobiet stanowiący największy sukces w 20-letniej historii klubu.

(s)

Cebularze z makiem

Składniki na ciasto:

- 50 g drożdży
- 0,5 l ciepłej wody
- 1 łyżka cukru
- 1 łyżka soli
- 6 łyżek oleju
- 1 kg mąki

Składniki na farsz:

- 4 cebule obrane
- 2 łyżki maku
- 2 łyżki oleju
- Sól

Sposób wykonania:

Z podanych składników zagnieść ciasto, wcześniej tradycyjnie przygotowując zaczyn. Pozostawić ciasto do wyrośnięcia. Cebule drobno posiekać w kosteczkę, włożyć do miski, dodać mak, posolić i całość zalać olejem. Ciasto po wyrośnięciu przegnieść na stolnicy, następnie urywać równomierne kawałeczki, formują w dłoniach kulkę a następnie z niej mały

okrągły placuszek. Takie placuszki układać na blaszce do pieczenia wyłożonej papierem. Na okrągłe placuszki układać zmacerowaną cebulę.

Piec ok. 20 minut w temperaturze 180°C.

Kulasza, prażucha

Składniki na ciasto:

- 1,5 kg ziemniaków
- 1 litr mleka
- 0,5 kg mąki
- 0,5 kg boczku
- 0,5 kg cebuli
- smalec do smażenia
- sól, pieprz

Sposób wykonania:

Ziemniaki obieramy i gotujemy w niewielkiej ilości lekko osolonej wody. Kiedy są już miękkie nadmiar wody odlewamy zastępując ją gotowanym mlekiem do tego wsypujemy 0,5 kg mąki. Wszystko razem ubijamy trzymając na ogniu do uzyskania jednolitej konsystencji. Boczek kroimy w drobną

kostkę, cebulę również, razem podsmażamy. Kiedy mamy już zasmażone, polewamy gotową prażuchę/kulaszę lub dodajemy do środka przy ubijaniu.

Przepisy pochodzą z publikacji „Tomaszowskie Smaki” wydanej przez Lokalną Grupę Działania „Roztocze Tomaszowskie” pod redakcją Ewy Piwko-Witkowskiej

Atrakcje na wakacje

Stowarzyszenie Samorządów Powiatu Tomaszowskiego wydało przewodnik turystyczny po powiecie tomaszowskim pn. „Atrakcje na wakacje”.

W ramach realizacji projektu grantowego wydano 3000 sztuk folderu turystycznego z mapą powiatu tomaszowskiego promującego zasoby turystyczne i kulturowe obszaru LGD „Roztocze Tomaszowskie”. Cel ogólny 3. Zachowanie i promocja dziedzictwa lokalnego. Cel szczegółowy 3.2. Koordynowanie i poprawa promocji lokalnych atrakcji, dziedzictwa i produktów lokalnych. Projekt realizowany był w ramach Działania 19 „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”, Poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020. Projekt dofinansowany za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania „Roztocze Tomaszowskie”.

Przewodnik powstał w ścisłej współpracy z Lokalną Organizacją Turystyczną „Roztocze”.

Kwota wsparcia projektu to 13 795,00 zł.

Folder można bezpłatnie otrzymać w Starostwie Powiatowym (pokój nr 55) lub w informacji turystycznej w Miejskiej Bibliotece Publicznej przy ul. Zamojskiej 2 (parter).

Folder turystyczny Atrakcje na wakacje

Jubileusz Roztocza

2 lipca 2021 r. w Tomaszowskim Domu Kultury odbyła się uroczystość 40-lecia działalności artystycznej Zespołu Folklorystycznego Roztocze.

Uroczystości jubileuszowe miały odbyć się w 2020 r., lecz ze względu na pandemię zostały przeniesione na 2021 rok.

Zespół Folklorystyczny Roztocze działa od 1980 roku pod kierownictwem Stanisławy Kowalskiej.

Wiele razy był wyróżniany na ogólnopolskich i zagranicznych przeglądach folklorystycznych. Należy do międzynarodowej organizacji CIOFF. Koncertował we Włoszech, Turcji, Jugosławii, Serbii, Grecji, Holandii, na Ukrainie, Litwie w Niemczech, Korei i wielokrotnie we Francji i Bułgarii. Zespół chętnie występuje zarówno na wielkich wydarzeniach festiwalowych, jak też uczestniczy uświetniając różnego rodzaju zabawy w szkołach, przedszkolach, zakładach pracy i na festynach.

Repertuar zespołu jest bardzo bogaty, są to: tańce narodowe, tańce ludowe z różnych stron Polski, jak również pieśni i obrzędy ludowe. Szczególny nacisk w pracy z zespołem kładziony jest na zainteresowanie dzieci i młodzieży kulturą i tradycją regionu tomaszowskiego, bo to tylko odróżnia nas od innych kultur w zjednoczonej Europie.

Gratulacje całemu Kierownictwu oraz wszystkim członkom Zespołu i życzenia wielu sukcesów artystycznych w dalszej działalności w imieniu Zarządu Powiatu złożyli: Katarzyna Guz – Członek Zarządu Powiatu oraz Jarosław Korzeń – Wicestarosta.

(s)

40-lecie Zespołu Folklorystycznego Roztocze

Pętla indukcyjna w sekretariacie starostwa

Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Lubelskim bardziej dostępne dla osób słabosłyszących.

W Sekretariacie urzędu została zainstalowana pętla indukcyjna. Dzięki temu urządzeniu osoby korzystające z aparatów słuchowych mogą swobodnie załatwiać swoje sprawy. Pętla indukcyjna to system wspomaganie słucho, który znacząco poprawia zrozumiałość mowy osobie niedosłyszącej korzystającej z aparatu słuchowego lub implantu ślimakowego.

Pętla indukcyjna przesyła dźwięk bezpośrednio do aparatu słuchowego osoby słabosłyszącej. System jest bezobsługowy, osoba słabosłysząca nie musi stosować dodatkowych urządzeń. Wystarczy, że na swoim aparacie słuchowym przełączy tryb z mikrofonu (M) na cewkę indukcyjną (T). Dzięki temu użytkownik aparatu słuchowego może cieszyć się wyraźnym, użytecznym sygnałem, bez żadnych zakłóceń i zniekształceń z zewnątrz.

Europejskie Stowarzyszenie Osób z Uszkodzonym Słuchem uznało, że pętli indukcyjne dają osobie niedosłyszącej najwięcej korzyści spośród wszystkich systemów wspomaganie słucho.

Zakup pętli indukcyjnej do sekretariatu urzędu był możliwy dzięki dofinansowaniu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pochodzących z „Programu wyrównywania różnic między regionami III”.

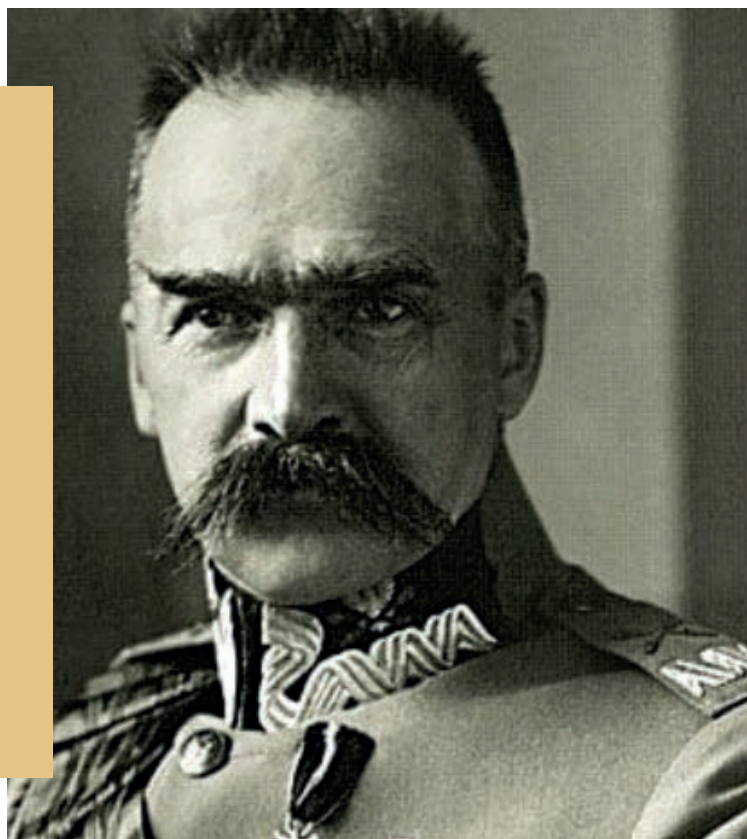
Przenośna pętla indukcyjna działa również w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

(s) fot. Ewelina Kuma

Pętla indukcyjna dla słabosłyszących została zainstalowana w sekretariacie starostwa

Dożynki wojewódzkie w lubyczy królewskiej

Konkurs wiedzy 10x10 o Józefie Piłsudskim

10 pytań w 10 dni

17.06.2021	16.08.2021
01.07.2021	01.09.2021
15.07.2021	17.09.2021
27.07.2021	26.09.2021
06.08.2021	23.10.2021

Absolutorium dla Zarządu

Rada Powiatu Tomaszowskiego jednogłośnie udzieliła Zarządowi Powiatu absolutorium z wykonania budżetu za ubiegły rok.

Absolutorium to jeden z najistotniejszych ustawowych środków kontroli Rady Powiatu nad działalnością Zarządu. Rada ocenia pracę organu wykonawczego – zarządu – w zakresie działalności finansowej powiatu.

Zarząd przedstawia sprawozdanie finansowe za poprzedni rok oraz sprawozdania z wykonania budżetu. Komisja rewizyjna bada je i przedstawia własny wniosek, proponując Radzie, uchwalenie bądź nie, uchwały o absolutorium dla zarządu. Dodatkowo wniosek absolutoryjny jest przedstawiany Regionalnej Izbie Obrachunkowej, która go opiniuje.

Komisja rewizyjna pozytywnie oceniła sprawozdanie finansowe za 2020 r. oraz sprawozdanie z wykonania budżetu za ubiegły rok i przedstawiła Radzie Powiatu wniosek o udzieleniu Zarządowi absolutorium. Regionalna Izba Obrachunkowa również pozytywnie zaopiniowała ten wniosek.

Po dyskusji nad uchwałami w sprawie zatwierdzenia sprawozdań z wykonania budżetu za ubiegły rok oraz nad uchwałą o udzielenie absolutorium nastąpiło głosowanie, zostało ono udzielone Zarządowi Powiatu – jednogłośnie.

Starosta Tomaszowski składa podziękowania za udzielenie absolutorium, jest ono potwierdzeniem tego, że Rada Powiatu działa wspólnie dla dobra społecznego.

(s)

Zarząd Powiatu otrzymał jednogłośnie absolutorium

